

Proiectul de lege privind fondurile de pensii facultative a fost adoptat în lectură finală

2

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

3

„Moldova Business Week – 2020”: Investiții pe timp de criză

4

Provocări majore la adresa sectorului asigurări

(Extras din sesizarea (19.11.2020) Comisiei Naționale a Pieței Financiare către Parlamentul, Guvernul, Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Centrul Național Anticorupție)

Eforturile autorității de supraveghere, în mod punctual îndreptate spre revigorarea și, implicit, curățarea pieței de asigurări de entități care nu întrunesc criteriile și normele de prudențialitate, sunt subminate de o atitudine necorespunzătoare, de acțiuni dăunătoare intereselor publice manifestate în timp de unele instanțe judecătorești. Astfel, instrumentele legale aplicate de către CNPF în raport cu participanții pieței de asigurări sunt în mod constant suspendate/anulate pe cale judiciară. Amenințările și riscurile de proporții la adresa integrității și siguranței pieței de asigurări vor genera consecințe păguboase pentru consumatorii de servicii financiare.

O situație absolut de proporții grave o constituie **„cazul „Moldasig” SA”** – caz de rezonanță internă și internațională. Judecătorul Olesea Țurcanu, în cadrul examinării cauzei Wesna LTD vs CNPF, în data de 6 noiembrie curent, a suspendat executarea actelor emise de CNPF în perioada 2016-2017 aferente acționarariatului neconform exigențelor fit&proper, instituind *administrarea specială provizorie, organ executiv unipersonal al SA „Moldasig” fiind desemnată compania de audit SRL „Confidențial – Audit”; atribuțiile consiliului societății fiind transmise companiei de audit SRL „ALTIMEEA” cu delegarea către aceasta a gestiunii pachetului de acțiuni nou-emise în număr de 450 100 unități.*

Remarcăm că companiile de audit nominalizate exercită gestiunea și managementul „Moldasig” SA cu semnificative derogări de la prevederile imperative ale Legii nr. 407/2006 cu privire la asigurări.

A se nota că, cota de 80 la sută din capitalul social al „Moldasig” SA, până la emiterea Încheierii Judecătorești Chișinău, sediul Râșcani (judecător Olesea Țurcanu) din 06.11.2020, s-a aflat în gestiunea autorității de supraveghere,

potrivit prerogativelor conferite de art. 29 din Legea nr. 407/2006.

Judecătorul Olesea Țurcanu, pe lângă încălcările de ordin procedural, a admis încălcarea gravă a legislației pertinente (normelor imperative), aplicabile activității în sfera asigurărilor și domeniului de activitate a autorității de supraveghere, implicit, afectând dirijarea și supravegherea operațiunilor de management ale asigurătorului.

Au fost ignorate argumentele și probatoriul prezentat instanței de către autoritatea de supraveghere, implicit decizii diametral opuse în cazul litigiilor similare intentate de Winton&Flanders (fost acționar al „Asito” SA) și Bellefond Invest Limited (fost acționar al „Alliance Insurance Group” SA) în raport cu deciziile CNPF, cererile reclamanților privind suspendarea executării actelor administrative individuale fiind respinse. Cele menționate, cu referință la judecătorul Olesea Țurcanu, denotă lipsa de cunoștințe sau practică în domeniul de aplicare a legii, în speță care se soluționează, precum și o neglijență totală a legislației aferente prerogativelor și responsabilităților CNPF (per ansamblu) și în privința domeniului asigurărilor, în particular (Legea nr. 407/2006).

Prin prezenta, focusăm atenția autorităților de resort că CNPF, fiind constrânsă să reacționeze în stil pompieristic, în data de 10.11.2020, a depus Cererea de recurs asupra Încheierii din 06.11.2020 (pronunțată în ziua de vineri, ora 18-00). Simptomatic și semnificativ este faptul că contrar prevederilor art. 242 din Codul administrativ (transmisere neîntârziată), până în prezent (19.11.2020) dosarul, inclusiv cu Cererea de recurs și cu încheierea instanței, nu a fost transmis Curții de Apel pentru examinare.

Situația creată implică pericole iminente prin manifestarea automată și evidentă a riscurilor asociate managementului/guvernanței „Moldasig” SA, or prin instituirea, de către instanță a administrării speciale prin analogie, în lipsa unor evaluări imperative și contrar cerințelor de competență profesională, este expusă riscului administrarea corectă și prudentă a activității asigurătorului. Iar, în condițiile deținerii unei poziții de top în clasamentul asigurătorilor (o cotă de piață de peste 15% asociată asigurărilor generale și dețineria a peste 25% din total active nete per piață, la situația din 30.06.2020) se conturează riscuri care vizează

incertitudini și, eventual, instabilitate asociată întregului sector de asigurări.

În această ordine de idei și din considerentele expuse, Comisia Națională a Pieței Financiare solicită respectuos autorităților/instituțiilor statului documentarea și luarea de atitudine, în sensul neadmiterii:

- ignorării de către instanțele judecătorești a cadrului normativ aferent reglementării și supravegherii domeniului de asigurări;
- desconsiderării statutului Comisiei Naționale *“...investită cu putere de decizie, de dispensă, de interdicție, de intervenție, de control și de sancționare disciplinară și administrativă...”* (temei: Legea nr. 192/1998);

- prejudicierii – financiare și reputaționale – a statului, costurile eventuale, în cazul *“îndreptării”* acționarariatului/managementului neconform, constituind zeci și sute de milioane;

- tolerării și încurajării unor participanți profesioniști ai pieței de asigurări care, în mod conștient gestionează afaceri precipitate insolubile, sfidează interesele vitale ale clienților – beneficiari de servicii financiare, cu consecințe dăunătoare acestora.

Curs valutar
25.11.2020

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.1103
EUR	1	20.3227
UAH	1	0.6085
RON	1	4.1709
RUB	1	0.2238

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

Abonați-vă la versiunea electronică a ziarului Capital Market

Abonându-vă la versiunea electronică a ziarului Capital Market, pe durata abonamentului veți avea acces la versiunea electronică a ziarului.

Pentru a vă abona la versiunea electronică a ziarului Capital Market, trebuie să sunați la redacție (022 221287) sau să trimiteți o scrisoare pe adresa de e-mail: **ziarulcm@gmail.com**.

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Ordonanța CNPF (10.11.2020)

Referitor la unele măsuri prudentiale în cazul „MOLDASIG” SA

În vederea asigurării supravegherii integrității și siguranței activelor „MOLDASIG” SA, protejării drepturilor și intereselor asiguraților, respectării legislației în domeniul asigurărilor de către asigurator, în circumstanțele ce derivă din Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din 6 noiembrie 2020, prin care a fost instituită administrarea specială provizorie a „MOLDASIG” SA, cu înlăturarea de la executarea atribuțiilor funcționale a administratorului și consiliului societății, precum și faptul că numirea persoanelor în funcție de răspundere se aprobă în prealabil de către autoritatea de supraveghere, respectiv, acestea trebuie să întrunească cerințele cadrului de reglementare a domeniului, în temeiul art. 1 alin. (1), art. 3, art. 8 lit. b), lit. g) și lit. t), art. 9 alin. (1) lit. c), art. 20 alin. (1), art. 22 alin. (3) din Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, art. 1 și art. 55 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări, Regulamentului cu privire la cerințele față de persoanele cu funcție de răspundere ale asiguratorilor/reasiguratorilor și intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări (Anexa nr. 3 la Hotărârea CNPF 13/3/2008), pct. 9 smp. 3) și pct. 14 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea CNPF (Hotărârea CNPF nr. 49/16/2018),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE DECIDE:

1. Se prescrie „MOLDASIG” SA prezentarea documentelor și informației aferente avizării prelabile a persoanelor delegate de către „CONFIDENTIAL-AUDIT” SRL în funcțiile de răspundere a asiguratorului și a persoanelor înaintate de către „ALTIMEEA” SRL pentru

exercitarea atribuțiilor de membri ai consiliului societății, potrivit cerințelor de profesionalism și onorabilitate (*fit&proper*), precum și în condițiile Regulamentului cu privire la cerințele față de persoanele cu funcție de răspundere ale asiguratorilor/reasiguratorilor și intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări (Anexa nr. 3 la Hotărârea CNPF 13/3/2008).

2. Se suspendă operațiunile bancare la conturile curente și de depozit ale „MOLDASIG” SA (IDNO 1002600053315), cu excepția operațiunilor de alimentare a conturilor corespunzătoare, plăților destinate sistemului bugetar (prin sistemul trezorerial) și operațiunilor indicate la pct. 3 din prezenta Ordonanță, până la eliberarea avizelor corespunzătoare în vederea executării pct. 1.

3. Operațiunile de extragere a mijloacelor bănești ale „MOLDASIG” SA se vor efectua în exclusivitate cu acordul prealabil al Comisiei Naționale.

4. Se notifică Serviciul Fiscal de Stat și băncile comerciale privind restricțiile aplicate „MOLDASIG” SA.

5. Se interzice efectuarea tranzacțiilor cu activele asiguratorului fără acordul prealabil al Comisiei Naționale, până la eliberarea avizelor corespunzătoare în vederea executării pct. 1.

6. Se notifică Î.P. „Agenția Servicii Publice” privind restricția aplicată „MOLDASIG” SA.

7. Se suspendă operațiunile cu 450 100 acțiuni ordinare nominative nou-emise de „MOLDASIG” SA la contul/conturile deschis(e) în Sistemul SA „Depozitarul central unic al valorilor mobiliare”.

8. Se notifică „Depozitarul central unic al valorilor mobiliare” SA privind restricția aplicată în pct. 7.

Extras

Hotărârea CNPF (20.11.2020)

Referitor la administrarea „MOLDASIG” SA

Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în condițiile Legii nr. 407/2006 cu privire la asigurări, mai cu seamă pornind de la cerințele față de persoanele cu funcții de răspundere, constată că începând cu 09.11.2020 compania „MOLDASIG” SA nu dispune de persoane cu funcții de răspundere – membrii consiliului și organul executiv -, care să întrunească rigorile cadrului normativ aferent activității profesionale.

Astfel, Ordonanța CNPF nr. 53/6 – O din 10.11.2020 este ignorată, respectiv, neexecutată de către entitățile de audit („CONFIDENTIAL-AUDIT” SRL și „ALTIMEEA” SRL), desemnate potrivit Încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 06.11.2020 (dosarul nr. 3-2211/2020).

Prin urmare, pe parcursul ultimelor 10 zile „MOLDASIG” SA este gestionată contrar literei și spiritului legii, situația devenind una critică.

Aceasta stare de lucruri a generat o criză de încredere pe piață, una din băncile comerciale contractată anterior de „MOLDASIG” SA a notificat compania asupra rezilierii contractului pe motiv de a nu fi expusă riscurilor.

În atare situație, CNPF reclamă o preocupare extrem de necesară pentru a preveni riscurile asociate unei gestiuni neregulate a activelor entității.

Întru prevenirea deteriorării siguranței financiare și dezintegrării activelor, precum și neadmiterii neplăților către asigurații „MOLDASIG” SA, în temeiul art. 1 alin. (1), art. 3, art. 8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d) și lit. r), art. 20 alin. (1) și art. 22 alin. (3) din Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, art. 1, art. 31, art. 422 și art. 55 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări, Legii nr. 1134/1997, art. 199 din Codul civil, pct. 8 smpct. 17) și pct. 15 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea CNPF (Hotărârea CNPF nr. 49/16 din 01.11.2018),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE HOTĂRĂȘTE:

1. Instituirea administrării speciale provizorie a „MOLDASIG” SA până la executarea pct. 1 din Ordonanța CNPF nr. 53/6 – O din 10.11.2020.

2. Numirea dlui Viorel BÎRSANU în calitate de administrator special al „MOLDASIG” SA, conferindu-i atribuții și împuterniciri depline pentru conducerea, gestionarea și controlul Companiei, potrivit cadrului normativ aferent în vigoare, inclusiv cu exercitarea drepturilor și obligațiilor organelor de conducere ale Societății pe perioada administrării speciale.

În acest sens, administratorul special preia controlul Societății, fiind autorizat cu acces nelimitat la activele, încaperile, documentele, rapoartele, registrele și la orice alte informații deținute de asigurator.

Extras

Proiectul de lege privind fondurile de pensii facultative a fost adoptat în lectură finală

Legislativul a adoptat, vineri, 20 noiembrie curent, în lectura a doua, proiectul de lege care reglementează modul de constituire și funcționare a fondurilor de pensii facultative în R. Moldova.

Documentul stabilește cerințele față de organizarea și constituirea acestor fonduri, față de activitățile desfășurate de administratorii fondurilor de pensii, normele privind depozitarea fondurilor de pensii facultative, precum și competențele de supraveghere a acestor entități de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF).

Administrarea activelor fondurilor de pensii facultative va putea fi efectuată de o societate de pensii sau de către o entitate reglementată din sectorul financiar, cu condiția obținerii licenței.

Conform prevederilor proiectului, sistemul pensiilor facultative nu limitează participarea persoanelor în funcție de vârstă sau mărimea contribuției, iar aderarea la un fond de pensii facultative este o opțiune individuală.

Proiectul de lege include reglementări în materie de supraveghere și intervenție din partea CNPF în scopul protejării intereselor participanților fondului de pensii. Astfel, în scopul limitării riscurilor și asigurării redresării situației financiare a fondului de pensii facultative, au fost stabilite măsuri de intervenție și sancționare.

Documentul prevede elaborarea unui proiect de lege privind Fondul de garantare a contribuțiilor în sistemul de pensii facultative reglementat și gestionat de CNPF, care va avea menirea să compenseze pierderile participanților și beneficiarilor fondurilor de pensii facultative, în cazul imposibilității asigurării lor de către administratorii de fonduri.

Comisia Națională a Pieței Financiare preia administrarea „MOLDASIG” SA

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) autosesizându-se de neregulile și practicile contrare cerințelor de guvernanta corporativă în cadrul companiei „MOLDASIG” SA care, începând cu 09.11.2020, este gestionată, potrivit Încheierii judecătorești din 06.11.2020, de două entități de audit, a revenit asupra subiectului, adoptând la 20 noiembrie curent, o Hotărâre în acest sens.

Astfel, constatând că persoanele delegate de „CONFIDENTIAL-AUDIT” SRL și „ALTIMEEA” SRL nu întrunesc rigorile stabilite de autoritatea de supraveghere, mai mult, acestea ignoră Ordonanța CNPF nr. 53/6 – O din 10.11.2020, regulatorul (CNPF), întru prevenirea deteriorării siguranței financiare și dezintegrării activelor, precum și neadmiterii neplăților către asigurații „MOLDASIG” SA, a decis „Instituirea administrării speciale provizorie a „MOLDASIG” SA, până la executarea pct. 1 din Ordonanța CNPF nr. 53/6 – O din 10.11.2020, cu numirea unui administrator special...”.

20.11.2020

Declarație pentru public

Comisia Națională a Pieței Financiare își exprimă dezacordul față de modul de contestare a actului administrativ emis de autoritate, de către „CONFIDENTIAL-AUDIT” SRL, acesta prezentând cereri scrise “pe genunchi”, ceea ce este absolut detestabil, descalificator și desconsiderator – nu pur și simplu la adresa regulatorului, dar în general la adresa statului propriu-zis.

Autoritatea de supraveghere califică drept acțiuni subversive, “regizate de mână invizibilă”. Aceste provocări nu sunt altceva decât o sfidare la adresa instituțiilor statului, la adresa securității naționale, la adresa bunului simț și societății în ansamblu.

Aceasta este o primă încercare de a testa vigilența instituțiilor statului, următoarele “ținte” fiind bănci sistemice cu pondere covârșitoare în piața financiară.

Respectiv, acțiunile în cauză reprezintă nu altceva decât o provocare de proporții “cu bătaie lungă”, cu impact cuantificabil, estimat la costuri enorme – atât financiare, cât și reputaționale –, cu efecte devastatoare pe plan intern și cel internațional.

În susținerea celor enunțate, Comisia Națională – autoritate publică “...cu putere de decizie, de dispensă, de interdicție, de intervenție, de control și de sancționare...”, care reglementează și autorizează activitatea participanților la piața financiară nebanară, precum și supraveghează respectarea legislației”, sensibilizează și sporește atenția publicului asupra unor pasibile consecințe nefaste la adresa siguranței și sustenabilității micro- și macroeconomice, sectorul de asigurări fiind doar “o piatră de încercare”, realmente miza fiind sectorul bancar, implicit destabilizarea sectorului financiar în ansamblu.

20.11.2020

DECLARAȚIE DE PRESĂ referitor la “MOLDASIG” SA

În legătură cu recentele informații difuzate în spațiul public, Comisia Națională a Pieței Financiare intervine cu următoarele clarificări de fond.

În primul rând, cetățeanul V. Platon nu a figurat și nu figurează cu statut de “acționar” în actuala (“MOLDASIG” SA) și fostele companii de asigurări “ASITO” SA și “ALLIANCE INSURANCE GROUP”, prin urmare “pretențiile” acestuia sunt lipsite de temei juridic.

Doi, administrarea specială instituită de către CNPF în iulie 2019 asupra “MOLDASIG” SA, precum și organele de conducere ulterioare ale entității în cauză au reușit în scurt timp să ordoneze și să gestioneze în mod corect și responsabil activitățile operaționale, inclusiv manifestându-se prin măsuri ferme în materie de recuperare a mijloacelor împrumutate, potrivit deciziei foștilor administratori. Astfel, au fost sesizate așa instituții de resort, cum ar fi: Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Consiliul Superior al Magistraturii. Semnificativ, este că examinarea cererilor depuse de către managementul entității în semestrul doi 2019 către instanțele judecătorești a fost permanent zădărnicită, până în prezent dosarul nu a fost examinat în fond.

În context, Comisia Națională a Pieței Financiare reiterează opțiunea expusă pe parcurs vizavi de “cazul “MOLDASIG” SA”, respectiv contează mult pe reacția autorităților statului și instituțiilor de resort, constituirea unei *celule de criză* în acest sens fiind imperios necesară.

Notă: începând cu ziua de vineri, 20 noiembrie curent, CNPF este împiedicată fizic să-și exercite prerogativele în administrarea specială a “MOLDASIG” SA, autoritatea de supraveghere nebanară, astfel, fiind în imposibilitate de a aplica legea.

23.11.2020

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședințelor publice din 23-24 noiembrie 2020, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPFF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare non-bancare, mai cu seamă:

I. REGLEMENTARE

- Modificarea Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare, aprobat prin Hotărârea CNPFF nr. 7/1/2019, ce derivă din necesitatea simplificării modului de raportare pentru emitenții ale căror valori mobiliare sunt tranzacționate în afara pieței reglementate și/sau a sistemului multilateral de tranzacționare (MTF), pornind de la premisa recepționării situațiilor financiare ale emitenților din această categorie (cca 1100 societăți) în mod electronic de la Biroul Național de Statistică, precum și în scopul înlăturării neconcordanțelor depistate în aplicarea Regulamentului pe parcursul a două perioade de gestiune. Proiectul se supune consultărilor publice și avizării de către autoritățile și părțile interesate;

- Proiectul de Regulament privind agențiile de rating de credit, document ce stabilește cerințele de înregistrare, supraveghere și desfășurare a activității agențiilor de rating de credit, inclusiv condițiile de acordare și de publicare a ratingurilor de credit, regulile referitoare la organizarea și modul în care acționează agențiile de rating de credit. Proiectul de Regulament prevede ca prim conținut condițiile de înregistrare a unei agenții de rating de credit începând cu clarificarea și specificarea expresă a formei și conținutului informației care urmează a fi prezentate de solicitant pentru înregistrare la CNPFF și finisând cu norme aferente Registrului public al CNPFF, în care vor fi efectuate înscrieri cu privire la înregistrarea și radierea unei agenții de rating de credit.

II. AUTORIZARE

- Avizarea admiterii spre tranzacționare pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise de SA "CTC ALFA", cu condiția întrunirii cerințelor de admitere prevăzute de Regulile pieței reglementate;

- Avizarea cererii de retragere obligatorie adresată acționarilor SA "MICRON", înaintată de ofertantul "SOS SMILE

ASSETS" SRL, obiectul căreia îl constituie 18 284 acțiuni ordinare nominative emise de SA "MICRON";

- Autorizarea reorganizării SA "SPERANȚA-TC" prin transformare în societate cu răspundere limitată;

- Aprobarea prețului de vânzare corespunzător actelor de reevaluare a valorilor mobiliare deținute de administratorii fiduciar "BV Fiduciar Invest" SA, "Econ-Renaștere" SA și "Compania Fiduciară a Feroviarilor" SA, care se expun la vânzare în modul stabilit de legislație;

- Avizarea radierii din Registrul de stat al persoanelor juridice a AEI "CIȘMEA" cu sediul în r-nul Căușeni, s. Cărnățeni, în urma lichidării;

- Reperfectarea licenței AEI "VICTORIA-SĂRATENII VECHI" pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, prin substituirea anexei la licență cu includerea sucursalei nr. 04 „SELIȘTE” cu adresa juridică: MD-3545, or. Orhei, s. Seliște;

- Avizarea înregistrării de stat privind constituirea OCN „ELEMINTRO INVESTMENTS” SRL (aprobată prin decizia asociatului unic nr. 1 din 15.05.2020).

III. SUPRAVEGHERE

- Întru evitarea înregistrării cererilor de chemare în garanție în Sistemul on-line de emitere a Garantăe-Call-ilor deținut de Consiliul Birourilor (Bruxelles), reieșind din circumstanțele ce derivă din Încheierea judecătorească Chișinău (sediul Central) din 30.10.2020 privind instituirea perioadei de observație asupra debitorului CA "MOLDOVA-ASTROVAZ" SA..., - autoritatea de supraveghere -, a dispus "Prescrierea Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule preluarea obligațiilor aferente contractelor de asigurare "Carte Verde", încheiate de către "MOLDOVA-ASTROVAZ" SA cu rambursarea despăgubirilor pentru pagubele produse de către deținători de certificate de asigurare "Carte Verde", eliberate de asigurător, în corespundere cu Regulamentul general al Consiliului Birourilor".

- Prescrierea repetată și aplicarea avertismentului față de administratorii OCN "MEGA CREDIT" SRL și OCN "ZAND-COM" SRL să prezinte, în termen de 3 zile lucrătoare, rapoartele specifice pentru trimestrul III 2020. Totodată, CNPFF a decis suspendarea operațiunilor bancare la conturile curente și de depozit ale celor două entități, până la conformarea acestora cerințelor legislației.

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPFF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

BC „Moldindconbank” SA, sec. Centru, Chișinău
Codul băncii MOLDDMD2X309; Cod fiscal 1007601001293
IBAN – MD19ML00000022519093768

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPFF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770.

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică

CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL

BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

Se spune că în strategii agricultura e una în care livezile înfloresc din abundență și sunt în afara oricăror pericole, lanurile de grâu sunt împovărate de spice, nucii ating cu crengile iarba de atâtea nucii, viile forțează corzile pentru că strugurii sunt mulți și mari. Nu, o spunem fără nici un pic de ironie în cuvinte, pentru că strategiile și programele de dezvoltare nu ar mai avea nici un rost dacă la capătul perioadei de referință lucrurile nu ar arăta mai bine decât la începutul acestei perioade.

Zilele acestea guvernul a aprobat programul de dezvoltare a horticulturii pentru anii 2021-2025, program care vine să detalieze sarcinile care decurg din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 636/2019.

Înainte de a se purcede la identificarea traiectoriei pe care o va urma horticultura în următorii cinci ani, se procedează la descrierea contextului actual, context în care se constată că sectorul horticol înregistrează o creștere "atât a volumului de producție, cât și a exporturilor, în special, ca efect al eforturilor producătorilor agricoli, dar și a statului prin implementarea politicii de subvenționare". Principalele motive care au generat creșterea în horticultură au fost amplasarea geografică și condițiile climatice favorabile, potențialul și avantajul relațiilor cu Uniunea Europeană pe care îl oferă Acordul de asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, inclusiv componenta ce ține de Zona de liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, forța de muncă relativ ieftină, facilitățile acordate sectorului de către Guvern prin intermediul politicilor de subvenționare.

În principiu, sursele de generare a creșterii rămân aceleași și pentru anii care vin, un pic de insistență adăugându-se pe consumul intern, acesta nefiind valorificat la întreaga lui capacitate. Documentul adoptat de executiv constată că "consumul de fructe și legume pe cap de locuitor într-un an a crescut cu 16% în perioada anilor 2014-2018, atingând nivelul de 168,1 kg, peste minimul recomandat de Organizația Mondială a Sănătății de 144 kg. Totuși, consumul produselor horticoale de către populație oferă anumite oportunități de creștere, în special prin disponibilitatea produselor în extra-sezon

Programul dezvoltării sectorului horticol generează optimism

și creșterea prezenței produselor locale în rețelele de comerț cu amănuntul, care urmează a fi valorificate pentru o dezvoltare echilibrată a sectorului".

Miza cea mare însă rămâne exportul, valoarea exportului produselor horticoale proaspete și procesate constituind 12,4 la sută (în 2017) în exportul total, cotă semnificativă pentru R. Moldova.

Prognozele dezvoltării sectorului horticol continuă trendul pozitiv pe care îl putem "citi" încă din anul 2014, cu mici excepții cum ar fi descreșterea suprafețelor rezervate speciilor sămânțoase sau păstrarea pentru încă cinci ani a actualelor suprafețe pentru cultivarea legumelor.

Dar reducerea suprafețelor pentru fructele sămânțoase nu este consecința unui eventual dezinteres. Dimpotrivă, livezile de măr își cresc productivitatea ca urmare a noilor tehnologii, inclusiv prin înlocuirea plantațiilor vechi cu livezi intensive și super-intensive. Se prognozează, deci, că în 2025 suprafața livezilor de acest fel va fi de 48 mii hectare (aproape 60 mii de hectare în anul 2015), însă recolta așteptată este de circa 900 mii tone și asta după ce, în 2015, la o suprafață mai mare recolta era de doar 377 mii tone.

Și suprafețele acoperite cu plantații de viță de vie pentru struguri de masă vor rămâne practic în aceleași mărimi: 20,5 mii hectare în 2014 și 20,7 mii hectare în anul 2025. Diferența o vor face tehnologiile și soiurile performante, ceea ce va permite obținerea unei recolte globale de 195 mii tone. Cu 100 mii tone mai mult sau cu o creștere de peste 62 la sută comparativ cu anul 2019.

Culturile nucifere sunt prezente constant în rapoarte, deci merită aceeași atenție și în prognoze. Cu atât mai mult cu cât ritmurile de dezvoltare sunt mai mari decât în multe alte sectoare. Programul la care facem referință insistă pe o creștere semnificativă până în anul 2025. "Producția de nuci se bucură de o cerere sporită și consumul anual este în creștere. În perioada 2014-2018, în Republica Moldova au fost plantate suprafețe considerabile de culturi nucifere (anual cca o mie de hectare), ceea ce va condiționa creșterea până în anul 2025 a producției de nuci cu 70,3% (14,1 mii tone), în comparație cu anul 2019. Totodată, pe piațe este solicitat alunul, iar R. Moldova dispune de condițiile necesare pentru cultivarea acestuia și este necesară diversificarea producției în cazul asigurării tuturor factorilor necesari pentru cultivare.

Același Program constată însă că "dezvoltarea armonioasă a sectorului de fructe în Republica Moldova pentru perioada 2017-2025 se referă și la sporirea capacității frigorifice adiționale în cantitate de 338 mii tone". Angajamentul pornește de la o realitate în care piețele sunt supra-încărcate cu fructe, soluția fiind reșalonarea exporturilor pentru lunile reci ale anului. În cifre, aceste creșteri de capacități însoțesc un optimism.

În anul 2014, frigiderile păstrau 165 mii de tone de fructe, iar în anul 2025 acestea vor avea capacitate pentru 405 mii tone, ceea ce ar constitui aproape jumătate din totalul recoltei de sămburoase. În anul 2014, în frigider ajungeau 32 mii tone de struguri de masă, această cantitate urmând să crească în 2025 până la aproape 90 mii de tone.

Este evident că evoluțiile din domeniul horticol implică o întreagă complexitate de măsuri, inclusiv crearea infrastructurii agricole, investițiile în procurarea tehnicii agricole, fortificarea elementului post-recoltare, irigarea, educația și cercetarea, monitorizarea constantă a piețelor, subvenționarea agriculturii și multe altele. O abordare cu deplină preocupare permite măsurarea impactului rezultat din implementarea Programului. Se prognozează, deci, că profitul brut cumulativ al sectorului horticol pentru anii 2021-2025 se estimează la 35 314,8 mil. lei, ceea ce va constitui o creștere cu 71,4 la sută în anul 2025 în comparație cu anul 2019, acesta fiind din contul modernizării tehnologiilor, marketingului produselor horticoale și diversificării exporturilor. Aceasta corespunde unei creșteri medii de 5,9 la sută a valorii adăugate în sector, ceea ce va depăși ritmul prognozat al creșterii PIB-ului național.

Pornindu-se de la certitudinea că horticultura este sectorul care creează locuri de muncă în zonele rurale, se indică asupra unui fond estimativ de salarizare a muncitorilor zilieri de 35,545 mil. lei pentru perioada anilor 2021-2025. Cât privește eficiența economică a sectorului horticol – la un leu de subvenții pentru perioada anilor 2021-2025 se vor obține suplimentar 12,6 lei.

Este evident că respectivul Program păstrează partea sa de probabilitate și nu poate substitui caietul de sarcini ale cabinetelor de miniștri, însă trebuie să țină locul unei "hărți", care, "patinată" cu privire, ne poate informa cu puțin timp înainte ce se află dincolo de calendarul unui sau altui an.

Constantin OLTEANU

„Moldova Business Week – 2020”: Investiții pe timp de criză

Investiții în perioade de criză. Oportunitate sau un subiect de evitat? Cât, în ce și cum investim în perioada aceasta? Atragerea investițiilor în vremuri dificile sunt cruciale pentru o economie, în condițiile în care perspectivele de creștere economică s-au deteriorat în urma crizei sanitare.

Crizele aduc și oportunități și trebuie să beneficiem de ele. Dar cum? Despre ce oportunități este vorba? Una este clar, atunci când vorbim de investiții, vorbim despre viitor. Despre perspective. Ce putem să facem acum pentru a obține mai mult în viitor? Aceasta a fost întrebarea pe care și-au pus-o și la care au căutat răspuns participanții la cel mai mare forum economic al țării, Moldova Business Week-2020, care s-a desfășurat în zilele de 19 și 20 noiembrie la Chișinău.

Și chiar dacă e pandemie, dacă există restricții mai în toată lumea, iar evenimentul a trecut pe online, impresionează numărul de participanți. Cifrele vorbesc de la sine. La eveniment s-au înregistrat peste 1 200 de persoane – investitori, antreprenori, importatori și finanțatori (inclusiv reprezentanți ai 500 de companii) din 70 de țări, precum Cuba, Brazilia, Nicaragua, Filipine, Japonia și Țările Baltice. Agenda a inclus experți internaționali, nume notorii care au discutat despre noile tendințe economice globale, oportunitățile și provocările sectoarelor strategice și ale celor de nișă, care generează valoare, potențial investițional. Acesta a și contat cel mai mult. La reuniunile de felul acesta, indiferent în ce țară au loc, nu sunt semnate contracte, ci se prezintă oferta țării, condițiile pentru afaceri și investițiile pe care le oferă, cadrul juridic, iar oamenii de afaceri leagă relații cu potențiali viitori parteneri de afaceri.

La cea de-a VII-a ediție a forumului Moldova Business Week, reprezentanții statului și partenerii de dezvoltare ai țării au reiterat faptul că Republica Moldova este o țară deschisă și atractivă pentru investiții, iar autoritățile vor continua să creeze premise pentru o creștere economică stabilă și durabilă, care să ofere mai multe oportunități, atât investitorilor, cât și antreprenorilor.

În vreme ce pentru unii ideea de a investi pe timp de criză pare ridicolă, pentru alții este o oportunitate de a-și regândi strategiile și a alinia afacerile la noile realități. „Pandemia nu ne-a oprit, dimpotrivă, am lansat platforme prin care investitorii străini se pot conecta cu întreprinderile moldovenești și pot construi parteneriate, am creat un grup de experți, inclusiv investitori străini în Moldova, pentru a ne ajuta comunitatea de afaceri în traversarea crizei, am oferit sprijin pentru promovarea produselor autohtone prin platforme comerciale și târguri internaționale, generând exporturi directe de peste 33 de milioane de euro, am contribuit la lansarea a 5 noi proiecte de investiții”, afirma la deschiderea forumului directorul general al Agenției de Investiții, Rodica Verbeniuc. De fapt, ceea ce a făcut această instituție pe timp de criză nu înseamnă altceva decât a transforma restricțiile în oportunități.

Ceea ce contează esențial în vremurile dificile e ca Guvernul să sprijine antreprenorii, fie financiar, fie prin crearea unui mediu mai prietenos afacerilor și investițiilor. „Stimularea creșterii și dezvoltării economice, încurajarea unui mediu de afaceri bazat pe reguli, îmbunătățirea continuă a climatului investițional conform celor mai înalte standarde, promovarea unei viziuni clare a agriculturii de înaltă performanță și a industriilor cu valoare adăugată ridicată, asigurarea de locuri de muncă bine plătite, oferirea condițiilor necesare pentru realizarea produselor competitive – acestea sunt obiectivele-cheie de pe agenda Guvernului Republicii Moldova”, a declarat primul-ministru Ion Chicu. Premierul a făcut referire în context la modelul IT Park, recunoscut pe plan mondial ca unul din cele

mai reușite modele de susținere a unei activități economice. Cifra de export a serviciilor IT a înregistrat o creștere constantă de cca 40-50% în ultimii 3 ani. De asemenea, s-a referit la cele 18 platforme industriale ce urmează să fie create, precum și la alte proiecte.

Inițiativele autorităților pentru dezvoltarea mediului de afaceri, atragerea investițiilor și crearea locurilor de muncă sunt susținute și de către partenerii de dezvoltare.

În anul 2019, un număr de 1937 de companii din R. Moldova au exportat către UE, ceea ce reprezintă o creștere de 48% în ultimii cinci ani, a constatat Ambasadorul UE în Republica Moldova, Peter Michalko, în cadrul Forumului. În pofida contextului creat de pandemie, și în acest an a fost remarcată o tendință similară. De la intrarea în vigoare a DCFTA, investițiile străine directe ale UE în Republica Moldova au fost în continuă creștere și chiar s-au dublat, mai spune oficialul european. „Pentru ca această tendință să continue și pentru ca Moldova să beneficieze de mai multe investiții străine, este extrem de important climatul de afaceri, predictibilitatea legislativă, stabilitatea, precum și statul de drept. Datorită Acordului de Asociere cu UE și DCFTA, Moldova dispune de cele mai bune instrumente pentru a atrage investitori internaționali și pentru a încuraja și investițiile interne”.

Și Ambasadorul SUA în Republica Moldova, Dereck J. Hogan, a menționat în cadrul Forumului că „în ciuda pandemiei, prioritățile noastre în domeniul afacerilor din Republica Moldova nu s-au schimbat, punem accent pe dezvoltarea comerțului bilateral și a investițiilor. Conectăm companiile și investitorii moldoveni cu partenerii internaționali, aducând capital și resurse pentru a crește afaceri, pentru a extinde piețele, pentru a genera rentabilitate mai mare, dar și pentru a promova produsele moldovenești în lume”.

Mulți vorbitori au afirmat că Moldova este „un loc sigur” pentru afaceri și investitori, experți internaționali apreciază, însă, că „există rezerve” care ar trebui valorificate pentru a deveni mai competitivă. Fizicianul, scriitorul, futurologul și vizionarul prof. Michio Kaku a comparat Moldova cu „o rachetă, care este aproape de lansare, dar încă nu este pregătită, deși dispune de toate cele necesare”. Pentru a fi propulsată spre un viitor economic strălucit, „Republica Moldova trebuie să reducă impozitele și reglementările față de companii, să încurajeze tinerii și, cel mai important, să promoveze dezvoltarea științei și a tehnologiei, care sunt motorul prosperității”, a afirmat Michio Kaku.

Iar omul de afaceri și filantropul nepalez Binod Chaudhary, care s-a arătat „foarte impresionat de sectorul TIC, ce a crescut din 2005 de 40 de ori”, le-a recomandat potențialilor investitori care își doresc să dezvolte afaceri în Moldova „să acorde un plus de atenție domeniilor precum: agricultură și industrie alimentară, energetică, domeniul vitivinicol, industriile creative, TIC, FinTech, turism, industrie ușoară, transport, dar și automotive”.

Ce mai putem să facem pentru a atrage mai multe investiții în aceste condiții difi-

cile? „Moldova ar trebui să se concentreze pe stimularea serviciilor suplimentare post-investiție (administrative, operaționale, strategice), oferite atât investitorilor locali, cât și celor străini, nu doar pentru a-i păstra în aceste condiții dificile, dar și pentru a-i convinge să reinvestească pe cei care sunt deja familiarizați cu climatul”, crede Massimo Meloni, expert în politici de investiții și întreprinderi, UNCTAD. În al doilea rând, mai spune expertul, „Moldova are deja un regim destul de extins de zone economice libere, pe care ar putea în această perioadă să le remodeleze în zone multifuncționale, bazate pe excelența infrastructurii și facilitarea afacerilor. În al treilea rând, să-și direcționeze eforturile de atragere a investițiilor spre proiecte care pot ajuta țara să atingă obiectivele de digitalizare și sustenabilitate. Și, nu în ultimul rând, să îmbunătățească climatul global de investiții, cu accent pe legislația în domeniu”.

În opinia ofițerului de dezvoltare industrială, UNIDO, Stefan Kratzsch, „în Moldova multe segmente ar putea beneficia de „investiții de impact”, adică cele realizate cu intenția de a genera impact social și de mediu, nu doar profit. Unul dintre domenii ar fi valorificarea digitalizării, care poate oferi o mai bună gestionare a resurselor și poate aduce o mai bună contribuție socială și ecologică. Un alt sector care ar putea fi interesant pentru investitorii de impact este agricultura organică, iar Moldova utilizează doar 4% din terenurile sale arabile în acest scop”.

„Digitalizarea este viitorul Moldovei. Invităm potențialii investitori și sectorul privat să ne fie parteneri, pentru a atinge obiectivul nostru comun – o economie înfloritoare în Moldova. În ceea ce privește oportunitățile de investiții în Moldova, aș spune că prima dintre acestea se referă la investițiile în tineri – pasiunea și angajamentul tinerilor antreprenori sunt impresionante. În al doilea rând, aș menționa afacerile unice în Moldova: oenoturismul, fructele extraordinare și sectorul IT, care devine rapid parte a patrimoniului Moldovei. Iar în al treilea rând, merită atenție industria creative”, a menționat Scott Hocklander, directorul Misiunii USAID Moldova.

Cei 1200 de participanți conectați din toată lumea au urmărit sesiuni de „pitching”, în care zeci de companii din domeniile strategice ale economiei și-au prezentat profilurile de investiții și propunerile de parteneriat în fața potențialilor investitori străini.

Platforma forumului a devenit locul unde și-au prezentat profilul investițional și oferta de parteneriat companii din domeniile TIC, electronică, fashion și sectorul agroalimentar. Tot în cadrul evenimentului, super-brandurile „Made in Moldova” și-au împărtășit experiența ascensiunii lor pe plan global, servind drept sursă de inspirație pentru alți antreprenori.

Momentele de recesiune sau criză sunt momente de ieșire din zona de confort și după cum știm, acestea sunt într-adevăr oportunități extraordinare de învățare. „Moldova Business Week-2020” a demonstrat cu prisosință acest adevăr.

Vlad BERCU

Parlamentul a operat modificări în legi ce vizează activitatea BNM

Proiectul pentru consolidarea integrității și finalității deciziilor de politică monetară, reglementare și supraveghere bancară ale Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a fost votat în două lecturi de Legislativ, comunică MOLDPRES.

Astfel, au fost operate modificări în Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, Codul penal, Codul de procedură penală, Codul de procedură civilă, Legea privind redresarea și rezoluția băncilor și Legea privind activitatea băncilor.

Principalele prevederi ale proiectului vizează răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin actul administrativ ilegal al BNM, mecanismul de determinare a mărimii prejudiciului material cauzat, modul de tragere la răspundere a membrilor organelor de conducere a BNM.

Proiectul a fost elaborat de Banca Națională a Moldovei și vine să îmbunătățească reglementările aferente cadrului de în-lăturare a acționarilor neconformi din sectorul bancar, regimului compensațiilor pentru daunele cauzate de actele emise de BNM și cele aferente autonomiei și responsabilizării regulatorului bancar.

Adoptarea proiectului face parte din angajamentele în cadrul Programului Guvernului R. Moldova și Fondului Monetar Internațional.

La Camera de Comerț și Industrie a fost deschis un centru de mediere

Centrul de Mediere al Camerei de Comerț și Industrie (CCI) a R. Moldova a fost deschis la Chișinău. Deschiderea Centrului a fost posibilă datorită suportului Organizației Internaționale pentru Dezvoltarea Dreptului (IDLO) în parteneriat cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și cu ajutorul financiar al Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), transmite MOLDPRES.

Centrul își propune să devină unul dintre cei mai proeminenți actori din domeniul medierii în R. Moldova, oferind servicii de mediere de înaltă calitate și instruire pentru viitorii mediatori și practicieni, contribuind astfel la găsirea unor alternative mai rapide, mai ieftine și mai prietenoase pentru soluționarea litigiilor, conform CCI.

„De la înființarea Centrului de Mediere al CCI, suntem organizația care sprijină mediul de afaceri și cetățenii R. Moldova pentru a media conflictele comerciale pe care le au. Acum, cu renovarea noului edificiu, putem contribui și cu servicii de formare inițială și continuă de calitate pentru cei care doresc să fie mediatori și să promoveze medierea în R. Moldova”, a declarat Sergiu Harea, președintele Camerei de Comerț și Industrie.

„Este esențial ca R. Moldova să atragă investiții durabile și sănătoase. Sperăm că noul Centru de Mediere va deveni un spațiu predestinat restabilirii relațiilor bune”, a menționat Ljubomir Petrușkeskov, conducătorul programului IDLO.

Deschiderea Centrului de Mediere este parte a proiectului „Moldova: Medierea Comercială și Arbitrajul (Etapa a IV-a)”, care are drept obiectiv îmbunătățirea mediului investițional în R. Moldova prin facilitarea utilizării medierii comerciale și arbitrajului la scară națională.

Agenția de Dezvoltare și Modernizare a Agriculturii are director nou

Agenția de Dezvoltare și Modernizare a Agriculturii (ADMA) are un nou director. În cadrul unei ședințe de lucru, Maxim Popov, noul conducător al instituției, a fost prezentat angajaților, transmite MOLDPRES.

Noul director interimar al ADMA, Maxim Popov, a fost secretar de stat la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM), responsabil de politicile în domeniul protecției mediului și resurselor naturale, numit prin decizia Guvernului în martie 2020. Anterior a deținut funcția de șef al cabinetului ministrului de resort.

Ministrul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ion Perju, a menționat în cadrul ședinței cu angajații ADMA, că Maxim Popov „are o experiență vastă în domeniul managementului proiectelor și va contribui la realizarea politicilor și obiectivelor strategice ale instituției”.

Maxim Popov și-a început activitatea în sectorul public în anul 2012, fiind angajat în funcția de asistent în cadrul Secretariatului Parlamentului R. Moldova. Anterior, pe parcursul activității profesionale, a obținut experiență în domeniul managementului economic în sectorul privat, a fost expert în sectorul agroalimentar și promovarea exporturilor în cadrul Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității (UIPAC), a activat în cadrul Cancelariei de Stat. A absolvit Academia de Studii Economice din București și deține diplomă de master în fezabilitatea investițiilor în agricultură.

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piața reglementată în perioada 16.11.2020 - 20.11.2020

Data tranzacției	Codul ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare	Prețul	Volumul	Valoarea nominală	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
16.11.2020	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	50	119,64	5982	100	1315442	0	Cumparare vinzare
18.11.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	4	3000	12000	200	1037634	0	Cumparare vinzare
20.11.2020	MD14OSTE1002	SA "INTREPRINDEREA PISCICOLA "COSTESTI"	1800	40	72000	10	232165	0,78	Cumparare vinzare

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru data de 16.11.2020 - 20.11.2020

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA MOLDOVA-TUR	MD14MTUR1005	10	3	2 075	20 750,00	0,15
2	SA DRUMURI-BRICENI	MD14DRBI1002	10	9	1 932	19 320,00	2,35
3	BC Moldindconbank SA	MD14MICB1008	100	1	9	900,00	0,00
4	SA DRUMURI-BRICENI	MD14DRBI1002	10	9	3 408	34 080,00	4,15
5	SA MOLDOVA-TUR	MD14MTUR1005	10	1	581	5 810,00	0,04
6	SA Coloana de Constructie-Montaj Nr.17	MD14MTAJ1009	100	2	770	61 600,00	9,79
7	SA EDILITATE FDD	MD14EDIL1005	10	1	388	3 880,00	0,07
8	SA MOLDELINA	MD14MOND1005	10	1	23 291	232 910,00	8,65
9	SA AGROPROD	MD14PROD1008	1	5	8 870	8 870,00	0,21
Tipul tranzacției: Moștenire							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA CONFORT-A.M.	MD14ONFO1001	8	1	560	4480,00	0,06
2	SA DAAC HERMES GRUP	MD14MARS1000	1	1	352	352,00	0,00
3	SA ZUBREȘTI	MD14ZUBR1000	1	3	3218	3218,00	0,54
4	BC Moldova-Agroindbank SA	MD14AGIB1008	200	1	4	800,00	0,00
Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sînt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA ZUBREȘTI	MD14ZUBR1000	1	1	767	767,00	0,13
2	SA IM EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY	MD14VEST1003	25	2	140	3500,00	0,00
3	BC Moldindconbank SA	MD14MICB1008	100	1	2340	234000,00	0,04
Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt rude sau afini de gradul III ori mai mare sau între persoane care nu sînt rude							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA SANTUAN	MD14TUAN1003	8	1	35	280,00	0,07
2	SA ZUBREȘTI	MD14ZUBR1000	1	8	5813	5813,00	0,98
Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor în formă de valori mobiliare							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA DAAC HERMES GRUP	MD14MARS1000	1	1	352	352,00	0,00
Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA Acvila-Sport	MD14ACVII1008	10	1	352	3520,00	0,53
Tipul tranzacției: Înstrăinarea sau transmiterea acțiunilor de tezaur de către emitent							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	PERSPECTIVA	MD14PERS1003	10	1	1373	45105,43	4,23

ÎS "Portul Fluvial Ungheni"

lansează concursul de selectare a companiilor de audit, conform Regulamentului pentru auditarea situațiilor financiare anuale ale întreprinderilor de stat.

Invitația de participare poate fi accesată pe pagina web www.portungheni.md.
Ofertele pot fi depuse până la data de 04.12.2020, ora 14-00 la adresa electronică portungheni@gmail.com sau MD 3601, Ungheni, str. Lacului, nr. 1

Telefon de contact 0236 33277, 0236 33275

S.A. "Invenție-MDV"

Pe data de 11 decembrie 2020, ora 11.15 pe adresa: m. Chișinău, str. Andrei Doga, 2/1, codul de acces la poartă 77, scara 2, codul de acces la interfon 77, et. 10, se va desfășura adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. "Invenție-MDV" cu prezența acționarilor. Înregistrarea acționarilor va avea loc de la ora 11.00 pînă la 11.15.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la mărirea capitalului social.
2. Aprobarea statutului S.A. "Invenție-MDV" în redacție nouă și împuternicirea organului executiv de a înregistra statutul în ordinea stabilită de legislația.
3. Cu privire la autentificarea semnăturilor pe procesul verbal al adunării generale.

Lista acționarilor cu dreptul de participare la adunarea generală extraordinară a acționarilor este întocmită de către registratorul independent S.A. "Grupa Financiară" la data de 25 noiembrie 2020.

Acționarii pot face cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării, începînd cu data de 30 noiembrie 2020, în zilele de lucru între orele 14:00 – 16:00 pe adresa: m. Chișinău, str. Andrei Doga, 2/1, codul de acces la poartă 77, scara 2, codul de acces la interfon 77, et. 10.

Pentru participare la adunare acționarii se prezintă personal cu buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor pe lângă buletinul de identitate prezintă și procura, întocmită în conformitate cu legislația în vigoare.

S.A. "Invenție-MDV"

CF "BV Fiduciar-Invest" SA

Lista societăților pe acțiuni, valorile mobiliare ale cărora se expun la vânzare de către CF "BV Fiduciar-Invest" SA în cadrul licitațiilor cu strigare organizate pe o piață reglementată și/sau în cadrul unui MTF.

Comisia de lichidare a CF "BV Fiduciar-Invest" SA în proces de lichidare a genului de activitate, comunică că în conformitate cu Hotărîrea comisiei de lichidare din 11.09.2020 privind aprobarea actului de reevaluare a activelor clienților aflate în administrare fiduciară a companiei și Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 45/8 din 22.09.2020 cu privire la unele companii fiduciare, în perioada 11 – 15.01.2021, la Bursa de Valori a Moldovei vor fi expuse spre vânzare pachete de acțiuni aflate în administrare fiduciară a companiei.

Informația detaliată privind lista societăților pe acțiuni expuse spre vânzare, numărul de acțiuni, % deținut, prețul de vânzare a 1 acțiuni, precum și altă informație relevantă în acest sens poate fi vizualizată pe pagina web oficială a CNPF la adresa: <https://www.cnpf.md/ro/decisions> (Hotărîrea CNPF nr. 45/8 din 22.09.2020, Anexa nr. 2).

Mențiune:

Pachetele de acțiuni respective vor fi realizate ca pachete unice și se instrăinează terțelor persoane în condițiile art. II alin. (3) lit. b) din Legea nr. 163/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni;

DREPTUL DE PROCURARE A ACȚIUNILOR ÎL POSEDĂ:

1. Cetățenii Republicii Moldova și asociațiile lor;
2. Persoanele juridice din Republica Moldova;
3. Persoanele fizice și juridice străine, apatrizi.

Doritorii de a procura pachetele de acțiuni respective, urmează să încheie contract privind prestarea serviciilor și activităților de investiții cu o societate de investiții licențiată de Comisia Națională a Pieței Financiare.

Pentru informații vă puteți adresa:

CF "BV Fiduciar-Invest" SA, la adresa: mun. Chișinău, str. Sarmizegetuza 26, tel: (022)63-92-74, tel: 068-54-00-69; Reprezentantul CNPF în comisia de lichidare a CF "BV Fiduciar-Invest" SA, la adresa: CNPF, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 77, tel: (022)85-95-20; Bursa de Valori a Moldovei, la adresa: mun. Chișinău, str. Maria Cibotari 16, tel: (022)27-75-92.

Societatea de investiții care reprezintă interesele CF "BV Fiduciar-Invest" SA conform contractului de intermediere: SA "VALINVEST", la adresa: mun. Chișinău, str. Ghenadie Iablocichin, 5/1, tel: (022)22-13-55, 079-77-81-64.

Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A.

anunță despre convocarea și petrecerea Adunării Generale ordinale anuale a acționarilor la 02 decembrie 2020, ora. 12.00 pe adresa mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 31

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI.

- avizarea companiei de audit pentru auditarea anului 2020, cu obținerea avizului de la autoritatea de supraveghere;
- chestiunea privind capitalizarea activelor Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A.;
- chestiunea privind aprobarea unor regulamente și proceduri ale Î.M. C.I.A. „TRANSELIT” S.A.;
- chestiunea privind optimizarea procesului de subscriere și limitele împuternicirilor oferite de executiv;
- diverse.

În atenția acționarilor S.A. "Drumuri-Balti"

Organul executiv al Societății pe Acțiuni "Drumuri-Balti" anunță convocarea Adunării Generale Extraordinare cu prezența acționarilor pe data de 10.12.2020 cu adresa – orașul Drochia, strada Gudanov 15.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la aprobarea reorganizării Societății pe Acțiuni "Drumuri-Balti" prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniul societății existente S.R.L. "Magistrala-Nord".
2. Aprobarea documentelor cu privire la reorganizarea societății:
  - 2.1 Rezultatele evaluării patrimoniului societății.
  - 2.2 Proiectul reorganizării societății prin dezmembrare (separare).
  - 2.3 Bilanțul de repartitie.
  - 2.4 Actul de transmitere a patrimoniului ce se separă.
3. Aprobarea reducerii capitalului social al S.A. "Drumuri-Balti".
4. Aprobarea modificărilor și completărilor în statutul societății S.A. "Drumuri-Balti".

Adunarea își va desfășura lucrările începînd cu ora 16.00. Înregistrarea acționarilor și a reprezentanților lor legali va avea loc între orele 15.00 și 15.45, la prezentarea actelor de identitate și a procurilor autentificate în modul prevăzut de legislația în vigoare.

De materialele aferente ordinii de zi acționarii pot lua cunoștință începînd cu data de 01.12.2020 la contabilitatea Societății între orele 13.00 și 15.00.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este perfectată de către registratorul independent la data de evidență 20.11.2020

Relații la telefoanele: 0-231-7-11-27 Director S.A. "Drumuri-Balti" Railean I.

„MONTAJAUTOMATICA” S.A.

în baza dispoziției organului executiv al Societății din 19.11.2020, anunță convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor cu prezența acestora, care va avea loc la 28 Decembrie 2020 ora 10.00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Pădurii, 8 A în sala de ședințe (etajul 4). Înregistrarea acționarilor va avea loc de la ora 09.30 pînă la ora 10.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Alegerea membrilor Consiliului Societății și Președintelui acestuia;
2. Alegerea Comisiei de Cenzori Societății;
3. Adoptarea Hotărîrii privind solicitarea creditului bancar, transmiterea băncii în gaj/ipotecă a patrimoniului S.A. „MONTAJAUTOMATICA” și împuternicirea Directorului General al Societății cu dreptul de a semna contractul de credit, contractele de ipotecă, contractele de gaj, acordurile adiționale la ele și alte documente ce țin de valorificarea/asigurarea creditelor;
4. Ordinea de autentificare a semnăturilor Președintelui și Secretarului Adunării, care vor semna procesul-verbal al Adunării generale extraordinare a acționarilor S.A. „MONTAJAUTOMATICA” din 28 Decembrie 2020.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele de pe Ordinea de zi a Adunării, începînd cu 18 Decembrie 2020 în zilele de lucru între orele 10.00 – 12.00 pe adresa: Chișinău, str. Pădurii, 8 A (etajul 4).

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunare a fost întocmită conform situației la 20.11.2020.

Pentru înregistrare la Adunare acționarii vor avea asupra sa buletinul de identitate, iar reprezentanții acestora – o procură perfectată conform legislației în vigoare.

Organul executiv

Stimate acționar „Geomac” SA!

Consiliul Societății pe Acțiuni „Geomac” a luat hotărîrea despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la data de 10.12.2020 la ora 08.30 pe adresa: mun. Chișinău, str. Uzinelor 96/3. Înregistrarea acționarilor – între orele 08.00 – 08.30. Începerea adunării la orele 08.30

ORDINEA DE ZI:

1. Optimizarea proceselor decizionale și ajustarea politicilor de activitate a societății
2. Majorarea capitalului social prin emisia suplimentară de acțiuni
3. Aprobarea hotărîrii privind emisia de valori mobiliare și a dării de seamă privind rezultatele emisiunii
4. Aprobarea modificărilor și completărilor la Statutul Societății
5. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară este perfectată la data de 23.11.2020 de către Registratorul-Centru S.A.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării puteți lua cunoștința începînd cu data de 25.11.2020 între orele 10.00-12.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. str. Uzinelor 96/3.

Participanții la adunarea generală extraordinară prezintă buletin de identitate, iar reprezentantul(ții) lor – procura autentificată conform legislației. În conformitate cu prevederile art. 29 (a) a Legii privind S.A. reamintim despre necesitatea actualizării datelor personale a acționarilor.

Director, Azer Rzaev

Stimați acționari SA "AUTORAPID"!

În temeiul Deciziei acționarului majoritar al Societății emise în temeiul art. 53 alin. (6) din Legea privind societățile pe acțiuni din 23.11.2020 se anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, pentru data de 25.12.2020 pe adresa: RM, or. Anenii Noi, str. Chișinăului, 81-A.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea Statutului Societății în redacție nouă.
2. Privind completarea listei genurilor de activitate ale Societății.
3. Privind organul executiv al Societății.
4. Alegerea membrilor Consiliului și Comisiei de Cenzori a Societății.
5. Operarea modificărilor în Registrul de Stat.
6. Recunoașterea convocării adunării generale drept întemeiată și compensarea cheltuielilor aferente.
7. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării pe procesul verbal al adunării generale a acționarilor.

Începutul înregistrării: 10-30.

Începutul adunării: 11-00.

Lista acționarilor, cu dreptul de a participa la adunarea generală este întocmită la data de 23.11.2020.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinei de zi a adunării generale începînd cu data de 15.12.2020 pe adresa: or. Anenii Noi, str. Chișinăului, 81-A, în zilele de lucru (10.00 – 12.00).

Pentru participare la adunare acționarii trebuie să prezinte actul de identitate, iar reprezentanții acestora adăugător la acesta și procura sau mandatul, întocmit în corespundere cu cerințele legislației.

CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA**COMUNICAT INFORMATIV**

În conformitate cu prevederile p. 9 și ținînd cont de prevederile p. 25 din secțiunea 4 ale Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare, aprobat prin Hotărîrea CNPF nr. 7/1 din 18.02.2019, Organul executiv al Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” SA, IDNO 1002600020908, aduce la cunoștință, că Declarația intermediară a conducerii pentru semestrul II al anului 2020 este disponibilă pe pagina web a Companiei www.donaris.md, compartimentul "Dezvăluirea informației. Rapoarte", precum și este plasată pe portalul emitenților – Mecanismul de Stocare a Informațiilor (MSI) <http://emitent-msi.market.md>.

Organul Executiv

CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA

SA «Negoț»

La 20.11.2020 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. «Negoț» la care

S-AU APROBAT**URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:**

1. S-a aprobat reorganizarea societății prin transformare în SRL.
2. S-a aprobat actul de transmitere.
3. S-a aprobat Statutul SRL și s-au desemnat organele de conducere.
4. S-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului adunării generale de către Comisia de cenzori.

Hotărârile s-au aprobat cu majoritatea voturilor în conformitate cu legislația în vigoare.

Spre atenția acționarilor "S.C.A. Velist"!

Conform Hotărîrii Consiliului S.C.A. "Velist" se plătesc dividende intermediare pe a. 2020 în sumă de 55 702 lei sau 0,1999 lei/acțiune.

Organul executiv S.C.A. „Velist”.
Tel. con.-șef 069682505.

Consiliul SA «Perspectiva»

convoacă adunarea generală extraordinară a acționarilor, cu prezența acestora, pe data de 12 decembrie 2020 pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 48/8. Înregistrarea acționarilor de la 10-30 până la 10-55. Începutul adunării 11-00.

ORDINEA DE ZI:

1. Reorganizarea societății prin transformare în SRL.
2. Aprobarea actului de transmitere.
3. Aprobarea Statutului SRL și desemnarea organelor de conducere.
4. Autentificarea semnăturilor Președintelui și secretarului adunării generale.

Lista acționarilor este întocmită la situația din 26 noiembrie 2020.

Toate materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor vor fi expuse cu 10 zile înainte de ținerea ei, de la 11-00 până la 13-00 pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 48/8. Persoana responsabilă pentru asigurarea accesului acționarilor la materialele pentru ordinea de zi – administratorul societății.

Acționarii se vor prezenta cu actele ce vor confirma identitatea lor, iar reprezentanții cu procura întocmită în conformitate cu legislația în vigoare și actul de identitate.

«ORIZONTUL-LUX» S.A.

(IDNO: 1003603009332, sediul: or. Cahul, str. Dunării, 2/A)

aduce la cunoștința acționarilor deciziile consiliului Societății privind rezultatele emisiunii suplimentare a II de acțiuni. Ședința consiliului a avut loc la data de 20.11.2020 pe adresa: or. Cahul, str. Dunării, 2/A. Au fost prezenți toți cinci membri ai consiliului.

ORDINEA DE ZI A ȘEDINȚEI:

1. Aprobarea Dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare a II de acțiuni și calificarea emisiunii ca efectuată.
2. Aprobarea Listei subscriitorilor la acțiunile din emisiunea suplimentară a II.
3. Aprobarea modificărilor și completărilor operate în statut în legătura cu rezultatele emisiunii suplimentare a II de acțiuni.

Pe întrebările incluse în ordinea de zi a ședinței în mod unanim ("pentru" – 5 voturi, "împotriva" – 0 voturi) -

CONSILIUL A PRIMIT**URMĂTOARELE DECIZII:**

1. De a aproba Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare a II de acțiuni a Societății și de a califica emisiunea ca efectuată.

Nota: conform Dării de seamă în perioada subscrierii 29.10.2020-20.11.2020 au fost subscribe 360926 (72,185%) din cele 500000 de acțiuni anunțate spre plasare în emisiunea a II. Prețul efectiv de plasare a unei acțiuni – 5 lei. Volumul total al emisiunii – 1804630 lei, inclusiv achitat în contul capitalului social – 1804630 lei. Mărimea capitalului social a devenit 2788355 lei. Numărul total de acțiuni plasate, cu luarea în considerație a emisiunii date: 557671 acțiuni de clasa I – acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 5 lei fiecare.

Nota: conform art. 82 alin. (1) lit. b) al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02.04.1997 plasarea de către Societate a 360926 de acțiuni cu drept de vot din emisiunea suplimentară a II este o tranzacție de proporție deoarece acțiunile plasate constituie peste 25% din toate 196745 de acțiuni cu drept de vot plasate anterior de Societatea.

2. De a aproba Lista subscriitorilor la acțiunile din emisiunea suplimentară a II plasate conform Hotărârii adunării generale a acționarilor Societății din 29.10.2020.
3. De a aproba modificările operate în statutul Societății referitoare la majorarea capitalului social în legătură cu aprobarea Dării de seamă asupra rezultatelor emisiunii suplimentare a II de acțiuni.

Administratorul Societății

**În atenția acționarilor
I.M. «Farmaco» S.A.**

În conformitate cu Decizia Consiliului Social al I.M. Farmaco S.A. nr. 2 din 05.11.2020, la data de 11 decembrie 2020, orele 14:00, va avea loc Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor I.M. Farmaco S.A., sub formă mixtă, la sediul I.M. Farmaco S.A., str. Vadul lui Vodă nr. 2, Chișinău, Republica Moldova,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Majorarea capitalului social cu 4 360 000 EURO (88 281 280 echivalentul în lei MDL potrivit cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei) prin emisia suplimentară de acțiuni.

Forma de desfășurare a adunării – sub formă mixtă. Înregistrarea acționarilor participanți va avea loc între orele 13:30 – 13:55.

Acționarii pot lua cunoștință de materialele aferente ordinii de zi pe adresa: Vadul lui Vodă nr. 2, Chișinău, Republica Moldova, începând cu data de 30 noiembrie 2020, între orele 9:00 – 16:00, sau să solicite prezentarea informației în format electronic cu o solicitare preventivă, semnată cu semnătură electronică, la adresa de email: office.farmaco@gmail.com.

Pentru participarea la Adunare, acționarii sunt obligați să prezinte buletinul de identitate sau să-și certifice identitatea într-un alt mod ce va permite stabilirea identității acestora. Reprezentanții vor prezenta suplimentar mandatul eliberat conform legislației.

**In atenția acționarilor
„AUTORAPID” S.A.**

Acționarul majoritar al Societății comunică, că Adunarea generală extraordinară convocată pe data 20 noiembrie 2020 nu a avut loc din cauza lipșirea cvorumului adunării.

Conform art. 58 p. 1 al Legii cu privire la Societățile pe acțiuni adunarea nu este deliberativă.

S.A. „Mina din Chișinău”

anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor pe data de 11.12.2020 la orele 15-00 în incinta sediului administrativ a SA „Mina din Chișinău” pe adresa: mun. Chișinău, str. Calea Orheiului 90A.

ORDINEA DE ZI:

1. Alegerea Conducătorului S.A. „Mina din Chișinău”;
2. Cu privire la stabilirea cuantumului retribuției muncii membrilor Consiliului de Administrație și Comisiei de Cenzori al S.A. „Mina din Chișinău”;
3. Raportarea privind rezultatele elaborării Studiului de Fezabilitate „Asigurarea protecției contra surpării terenului în perimetrul excavațiilor miniere subterane de la S.A. „Mina din Chișinău” cu dezvoltarea sursei alternative de alimentare cu apă potabilă a locuitorilor din mun. Chișinău”, raportor – director Sergiu Lungu;
4. Precăutarea bugetului al S.A. „Mina din Chișinău”, pentru anul de activitate 2021, raportor – contabil șef Maia Laur;
5. Aprobarea regulamentelor privind activitatea Consiliului de Administrație și Comisiei de Cenzori de la S.A. „Mina din Chișinău”;
6. Diverse.

Acționarii se pot familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare în incinta sediului administrativ al S.A. „Mina din Chișinău” pe adresa str. Calea Orheiului 90A. Începând cu data de 20.11.2020 pînă la 11.12.2020 între orele 9-00 – 15-00.

Participanții la adunare prezintă buletinele de identitate, iar reprezentanții lor, procură autentificată conform legislației în vigoare.

Înregistrarea participanților va avea loc începând cu ora 14-00.

Informații la tel.: (022)46-58-87.

«MICRON» SA**CERERE DE RETRAGERE OBLIGATORIE A ACTIUNILOR DEȚINUTE DE ACȚIONARI
MINORITARI AI EMITENTULUI «MICRON» SA**

În conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 171 din 11.07.2012 privind Piața de capital (în continuare „Legea nr. 171/2012”)

Emitentul ale cărui valori mobiliare fac obiectul cererii de retragere obligatorie:

Societatea pe acțiuni «MICRON» (IDNO 1003600088608) are emise 1 049 297 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot, cu valoarea nominală 10 lei per acțiune.

Capitalul social: 10 492 970 lei.

Sediul: MD-2060, bd. Decebal, 139, mun. Chișinău, RM

Genurile principale de activitate: Cercetare și dezvoltare în științe fizice și naturale; Fabricarea aparatelor electrice de măsurat

Valorile mobiliare ce fac obiectul cererii de retragere obligatorie:

Procedura de retragere obligatorie vizează un număr de 18 284 (optsprezece mii două sute optzeci și patru) acțiuni ordinare nominative, ceea ce reprezintă 1,7425% din totalul valorilor mobiliare emise de «MICRON» SA.

Ofertantul: "S. O. S. SMILE ASSETS" S.R.L.

Adresa: MD-2001, str. Ismail, 88 of. 2, mun. Chișinău, RM

Ofertantul a derulat în perioada 16.09.2020 – 13.10.2020 o ofertă de preluare benevolă a acțiunilor. Prospectul ofertei de preluare a fost aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 43/8 din 08.09.2020.

Urmare a ofertei, Ofertantul deține 1 031 013 AON acțiuni ceea ce constituie 98,2575% din totalul acțiunilor «MICRON» SA, persoanele ce acționează în mod concertat cu ofertantul nu dețin acțiuni.

În conformitate cu art. 30 din Legea nr. 171/2012, deținătorii de acțiuni, cu excepția celor care prezintă în scris declarația privind refuzul de a vinde acțiunile, sunt obligați să vîndă la un preț echitabil ofertantului, la cererea acestuia, acțiunile deținute, dacă, după derularea unei oferte de preluare, ofertantul deține singur sau împreună cu persoanele cu care activează în mod concertat cel puțin 90% din valorile mobiliare emise de emitent.

Astfel, prin prezentul anunț ofertantul adresează acționarilor minoritari cererea de retragere obligatorie a acțiunilor emise de «MICRON» SA.

Prețul care urmează să fie plătit și modul de determinare a prețului:

Prețul oferit este de 30,00 lei per acțiune și este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul ofertei de preluare benevolă, derulată de Ofertant în perioada 16.09.2020 – 13.10.2020. Prețul este stabilit cu respectarea prevederilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital.

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa ofertantului sau intermediarului în vederea înstrăinării valorilor mobiliare sau prezentării declarației de refuz:

În perioada de retragere acționarii care acceptă cererea de retragere obligatorie prezintă în scris (prin scrisoare) ofertantului sau intermediarului cel puțin următoarele informații:

- datele de identificare și date de contact;
- declarația privind acordul ca ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute evidențiate în contul deținătorului;
- modalitatea aleasă pentru realizarea plății acțiunilor deținute: prin mandat poștal sau prin transfer bancar cu indicarea rechizitelor bancare necesare.

Declarația poate fi prezentată personal sau prin reprezentant împuternicit prin procură autentificată notarial.

Acționarii, care nu doresc să-și înstrăineze acțiunile, vor comunica în scris (prin scrisoare) ofertantului sau intermediarului, în perioada de retragere, despre refuzul de a vinde acțiunile în termenul specificat, cu includerea cel puțin a următoarelor informații:

1. datele de identificare și datele de contact ale deținătorului de valori mobiliare;
2. declarația privind refuzul de a vinde valorile mobiliare care îi aparțin.

Dacă pe parcursul duratei cererii de retragere obligatorie acționarul nu va înainta ofertantului sau intermediarului în scris cererea de refuz sau cererea de înstrăinare a acțiunilor deținute, se consideră că acționarul a acceptat tacit cererea ofertantului.

Pe durata cererii de retragere obligatorie în zilele de lucru între orele 11:00-16:00 acționarii vor prezenta în scris (prin scrisoare) ofertantului sau intermediarului acceptul sau refuzul de a înstrăina acțiunile deținute la sediul intermediarului: SVM "IUVENTUS – DS" S.A. pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 65, of. 710, tel: 27-00-35.

Confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea acțiunilor care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie, modalitatea de achitare a contravalorii acțiunilor:

Ofertantul va utiliza fonduri proprii pentru achiziția valorilor mobiliare care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie și garantează achitarea acestora prin deschiderea unui cont de depozit la care va fi depusă suma în lei ce reprezintă contravaloarea acțiunilor.

Ofertantul va plăti contravaloarea acțiunilor prin modalitatea aleasă și comunicată de acționar.

În cazul cînd o asemenea comunicare nu este făcută, ofertantul efectuează plata acțiunilor prin mandat poștal cu confirmare de primire la adresa acționarului, așa cum este aceasta menționată în registrul acționarilor a Emitentului.

În cazul în care mijloacele bănești transferate acționarilor prin mandat poștal sunt returnate, Ofertantul, prin intermediul Intermediarului SVM "Iuventus – DS" SA, le va transfera la contul bancar, special deschis la BC "Victoriabank" SA, codul IBAN MD21VI02794000000174MDL, în favoarea acționarilor, cărora le-a fost adresată prezenta cerere și nu au primit contravaloarea acțiunilor.

Durata cererii de retragere obligatorie:

Prezentă cerere de retragere obligatorie este valabilă pentru o perioadă de 28 (douăzeci și opt) zile calendaristice și va fi cuprinsă între 25 noiembrie 2020 și 22 decembrie 2020.

Avizarea cererii de retragere obligatorie nu are valoare de garanție și nici nu reprezintă o altă formă de apreciere a CNPF cu privire la tranzacțiile realizate ca urmare a procedurii de retragere. Decizia de avizare atestă doar faptul că cererea de retragere obligatorie corespunde cerințelor stabilite de legislația privind piața de capital.

ATENȚIONARE: În cazul în care acționarul, pe durata cererii de retragere obligatorie, nu va prezenta ofertantului refuzul în scris (prin scrisoare) privind înstrăinarea acțiunilor ce îi aparțin, se va considera că acesta și-a exprimat acordul tacit privind înstrăinarea acțiunilor în condițiile cererii de retragere obligatorie și, drept consecință, acționarului i se va deconta prin mandat poștal sau la un cont bancar special contravaloarea costului acțiunilor deținute, iar în registrul acționarilor se va înregistra trecerea dreptului de proprietate către ofertant.

Ofertant: "S.O.S. SMILE ASSETS" S.R.L.

Intermediar: Societatea de Valori Mobiliare "IUVENTUS – DS" S.A.

Oficializarea remitențelor umflă statisticile

Cei aproximativ un milion de moldoveni care muncesc în străinătate au trimis în trimestrul trei al anului echivalentul a 423 mil. USD, cu aproape 35% mai mult comparativ cu perioada similară a anului 2019, potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei (BNM).

“Transferurile din UE-27 au înregistrat o pondere de 46,5 la sută, în creștere cu 6,8 puncte procentuale comparativ cu trimestrul III 2019. Din cauza Brexit, volumul transferurilor din UE-27 în trimestrul III 2020 a fost cu 33,63 mil. USD mai mic, iar cel al transferurilor din grupul alte state s-a majorat cu suma respectivă. Transferurilor din CSI le-a revenit ponderea de 15,5 la sută, în descreștere cu 7,4 puncte procentuale comparativ cu trimestrul III 2019. Respectiv, transferurile din alte state, exceptând UE și CSI, au constituit 38,0 la sută în trimestrul III 2020 și 30,7 la sută în trimestrul III 2019. În trimestrul III 2020, ponderea transferurilor din Israel, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord și SUA a constituit 88,3 la sută din totalul pe alte state”, se mai arată în datele BNM.

În cadrul transferurilor din UE-27, transferurile din Italia au cea mai mare pondere, de 30,6 la sută, urmate de transferurile din Germania (21,4 la sută), Franța (14,3 la sută), Irlanda (5,9 la sută), România (4,0 la sută), Cehia (3,5 la sută), Spania (3,3 la sută), Portugalia (2,9 la sută), Belgia (2,8 la sută), Polonia (2,1 la sută), Grecia (1,0 la sută) și Cipru (1,0 la sută). Transferurile din Rusia dețin o pondere majoră de 91,6 la sută din totalul transferurilor din CSI.

APROAPE JUMĂTATE DE MILIARD ÎN 2014

Cei mai mulți bani moldovenii i-au trimis în trimestrul III 2014, când remitențele au constituit 487 milioane USD. Dacă analizăm atent evoluția remitențelor din acest an, atunci observăm că ele au început a crește brusc începând cu luna mai sau în perioada de carantină.

“Volumul real al remitențelor nu a crescut, ba chiar a înregistrat o ușoară scădere. Au crescut remitențele aduse pe căi oficiale. Explic. În ultimii ani moldovenii transferau legal în Moldova în jur de 1,2 miliarde USD anual, iar vânzările de valută ale persoanelor fizice se ridică anual la 2,1 miliarde USD. Apare întrebarea firească: de unde s-au luat 900 mil. USD? Răspunsul este extrem de simplu. Lunar moldovenii transferă acasă în jur de 100 mil. USD, iar alte 75 milioane USD ajung în țară pe căi neformale, prin rutiere, aduse nemij-

locit de lucrători, transmise prin rude și prieteni”, constată economistul IDIS Viitorul, Veaceslav Ioniță.

Analiza volumului transferurilor oficiale și a volumului real de valută vândut de către moldoveni relevă că în ultimii trei ani, inclusiv în 2020, vânzările de valută sunt stabile la nivel de 2,1 miliarde USD. În acest an au crescut doar transferurile oficiale, nu și volumul de valută vândut de moldoveni. Deci putem spune că această creștere puternică a remitențelor are loc exclusiv din contul reducerii transferurilor neoficiale.

Potrivit lui Ioniță, în acest an transferurile oficiale vor depăși nivelul de 1,5 miliarde USD, iar cele neoficiale vor atinge minimul istoric din ultimii 10-12 ani și vor fi de max. 500 mil. USD. De fapt, nu se întâmplă nimic deosebit. Pur și simplu remitențele care intră în Moldova pe căi oficiale cresc din contul remitențelor care intră neoficial în țară.

Nu toate transferurile venite pe căi oficiale sunt remitențe. O parte din bani sunt fie întoarcerea acasă a veniturilor obținute din subevaluarea mărfurilor exportate sau sunt bani care vin pentru finanțarea diverselor partide. Doar în Rusia, Moldova exportă anual cu 120-150 mil. USD mai mult decât exporturile oficiale. Respectiv, acești bani trebuie cumva să intre în țară. Astfel, cea mai mare parte a lor vine pe căi neoficiale, dar o anumită parte vine și sub formă de “remitențe”.

“Pe de altă parte, nu se reușește monitorizarea tuturor banilor care intră sau ies din țară, din acest motiv nu se cunoaște adevăratul volum al remitențelor. 1) Mulți moldoveni au oferit rudelor carduri bancare emise peste hotare cu care se fac cumpărături în Moldova. În statistica BNM aceste tranzacții sunt reflectate ca tranzacții cu carduri străine în Moldova, iar o parte considerabilă a lor sunt, de fapt, transferuri către rude din străinătate. 2) Procurarea de mașini de mână a doua și odihna peste hotare este realizată în valută, deci anual din țară ies 500-700 mil. USD doar pe acestea două căi și noi nu putem ști câtă din această valută a fost reflectată în datele BNM. Anume din acest motiv Guvernul intenționează ca tranzacțiile mai mari de 100 mii lei să fie efectuate doar prin transfer bancar, pentru a aduce în spațiul formal economia neformală a Moldovei”, a mai spus Ioniță.

INVESTIȚIILE, LA APROAPE JUMĂTATE CÂT VOLUMUL REMITENȚELOR

R. Moldova rămâne printre statele dependente de banii trimiși de moldovenii care muncesc în străinătate. Ponderea în PIB rămâne la un nivel ridicat. Anul trecut remiterile au constituit peste 16% din PIB. Țara

noastră ocupă locul trei printre țările Europei și Asiei Centrale.

Banca Mondială avertizează că remiterile de bani la nivel global vor scădea considerabil, cu aproximativ 20% în 2020, în condițiile crizei economice generate de pandemia Covid-19.

Scăderea proiectată de Banca Mondială este cea mai drastică din istoria recentă și este generată în mare parte din cauza prăbușirii migrației și a muncitorilor sezonieri, care sunt printre cele mai vulnerabile categorii de pe piața muncii.

Remiterile către țările cu venituri joase și medii, care reprezintă în multe cazuri o sursă de supraviețuire pentru persoanele rămase acasă, sunt proiectate să scadă la 445 de miliarde de dolari.

“Remiterile sunt o sursă vitală de venit pentru țările în curs de dezvoltare. Recesiunea în curs, provocată de pandemie, afectează puternic abilitatea oamenilor de a trimite bani acasă”, a declarat președintele World Bank Group, David Malpass.

Declinul puternic din 2020 vine după ce remiterile au atins un nivel record de 554 miliarde de dolari în 2019. Chiar și cu această scădere, se așteaptă ca în multe economii remiterile să fie principala sursă de finanțare, în contextul scăderii drastice a investițiilor străine directe, de peste 35%.

În 2019, remiterile către țările din Europa de Est au fost printre cele mai importante dintre grupurile analizate de Banca Mondială. Campioana este Ucraina, care a primit cele mai mari sume din regiune, totalizând 16 miliarde de dolari.

De exemplu, în anul 2019, în Republica Moldova au intrat sub formă de remitențe 1,8 miliarde USD, iar pentru comparație, investițiile directe au însumat 633,4 mil. USD, iar dacă se compară cu banii trimiși oficial de moldovenii care lucrează în afară, diaspora reprezintă cei mai mari investitori în Moldova.

În prezent, potrivit datelor statistice, 790 mii de moldoveni se află în străinătate. O treime din populația aptă de muncă din R. Moldova nu dorește să lucreze acasă, considerând că aici salariile sunt mici și perspectiva de creștere profesională e slabă. Potrivit datelor BNS, 31,5% din numărul total de persoane inactice cu vârsta de 15 ani și mai mult lucrează sau planifică să meargă să lucreze pe piața forței de muncă din alte țări. Chiar dacă peste 280 de mii din aceste persoane se află în țară, totuși ele nu doresc să lucreze acasă, deoarece au un job sezonier peste hotare sau planifică să muncească în străinătate. Alte peste 330 de mii de persoane au fost declarate de către rude ca fiind peste hotare la muncă sau în căutarea unui loc de muncă.

Eduard LUPU

Legea bugetului pentru 2021 va fi aprobată săptămâna viitoare de Guvern

Până la 1 decembrie, Legea bugetului și politica bugetar-fiscală pentru anul 2021 vor fi aprobate de Executiv, urmând ca până la finele acestui an să fie examinate și în plenul Parlamentului. Anunțul a fost făcut de către premierul Ion Chicu, la finele ședinței săptămânale cu conducerea de vârf a țării, comunică MOLDPRES.

Potrivit sursei citate, și în bugetul pentru anul viitor sunt prevăzute fonduri substanțiale pentru reparația infrastructurii rutiere. „În proiectul Legii Bugetului de Stat pentru anul viitor sunt prevăzute 1,7 miliarde de lei în Fondul rutier. De asemenea, alte 900 de milioane de lei vor fi alocate pentru continuarea lucrărilor în cadrul proiectului Drumuri bune”, a spus Chicu.

Premierul a declarat că în bugetul pentru 2021, circa 500 de milioane de lei vor fi alocate pentru proiectele de construcție a sistemelor de apă și canalizare în localitățile țării. De asemenea, sunt prevăzute și cheltuielile pentru majorarea salariilor mai multor categorii de bugetari, printre care și a lucrătorilor medicali.

Consiliul Concurenței va analiza intențiile Vetropack Austria de a prelua trei fabrici de sticlă din Moldova

Consiliul Concurenței analizează tranzacția prin care Vetropack Austria Holding AG (Elveția) intenționează să preia SA “Glass Container Company”, SA “Glass Container Prim” și SRL “Glass Container Prim Plus”. Potrivit agenției INFOTAG, cu referire la Serviciul de presă al Consiliului, Vetropack Austria Holding AG este deținută în totalitate de către Vetropack Holding Ltd. Principalele activități ale grupului din care face parte Vetropack Austria Holding AG sunt producerea ambalajelor din sticlă, distribuția ambalajelor din sticlă și reciclarea sticlei.

Pe teritoriul R. Moldova, Vetropack Austria Holding AG este activă în special pe piața comercializării ambalajelor din sticlă.

Întreprinderile asupra cărora se intenționează preluarea controlului au ca gen principal de activitate fabricarea și comercializarea ambalajelor din sticlă.

În vederea stabilirii compatibilității concentrării economice cu mediul concurențial normal, autoritatea de concurență va analiza operațiunea notificată, în conformitate cu Legea concurenței și Regulamentul privind concentrările economice.

Consiliul Concurenței este interesat în obținerea observațiilor și punctelor de vedere de la agenții economici terți referitor la modul în care concentrarea economică notificată, afectează sau poate afecta concurența de pe piața dată.

Acționarul majoritar al fabricilor “Glass Container” este fondul de investiții NIS (SUA), cea mai mare bancă din R. Moldova – “Moldova Agroindbank” și compania de vinuri “Purcari”.

“Glass Container Company” exportă 60% din produsele sale în 20 de țări. 90% din exporturile sale se îndreaptă către țările Uniunii Europene.

Întreprinderea comercială “Favorabil” SA

(mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, 1)

conform deciziei organului competent din 28 octombrie 2020, anunță convocarea repetată a adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acestora, care va avea loc pe data de 11 decembrie 2020, ora 18:30, la sediul Societății pe adresa: mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, 1.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea Statutului ÎC „Favorabil” SA în redacție nouă.
2. Înregistrarea Statutului ÎC „Favorabil” SA în redacție nouă la Agenția Serviciu Publice a Republicii Moldova.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației din 23 septembrie 2020

Înregistrarea acționarilor va începe la ora 18:00. Acționarii vor prezenta documentul de identitate, iar reprezentanții lor și procura perfectată conform legislației în vigoare.

Materialele referitoare la ordinea de zi a adunării generale a acționarilor pot fi consultate, începând cu data de 01 decembrie 2020, pe adresa: mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, 1, în zilele de lucru între orele 9:00 – 17:00.

S.A. “Consocivil”

1. În anunțul din nr. 45(868) din data de 18.11.2020 adresată către acționari va avea următorul conținut:

– În baza Deciziei Consiliului Societății din 16.11.2020 se anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor care va avea loc la data 17.12.2020 pe adresa str. București 23” A” mun. Chișinău. la ora 13-30.

2. Anunțul din 18.11.2020 se rectifică.

Telefon 022 27-27-39, 022 22-42-00

Consiliul societății S.A. “Consocivil”

Парламент принял в окончательном чтении законопроект о добровольных пенсионных фондах

2

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

3

Moldova Business Week – 2020: Инвестиции во время кризиса

4

Серьезные угрозы сектору страхования

(Выписка из уведомления Национальной комиссии по финансовому рынку (19.11.2020) Парламента Республики Молдова, Правительства Республики Молдова, Высшего совета магистратуры, Генеральной прокуратуры, Антикоррупционной прокуратуры, Национального центра борьбы с коррупцией)

Меры органа по надзору, точно направленные на оживление и, тем самым, на очистку рынка страхования от субъектов, не соответствующих пруденциальным критериям и нормам, подрываются неподобающим поведением, действиями, наносящими ущерб общественным интересам, совершенными некоторыми судебными инстанциями. Так, законные инструменты, используемые НКФР в отношениях с участниками рынка страхования, постоянно приостанавливаются/отменяются судебным путем.

Крайне серьезной ситуацией является «дело» Moldasig SA, получившее внутренний и международный резонанс. Судья Олеся Цуркану в ходе рассмотрения дела Wespa LTD против НКФР 6 ноября этого года остановила действие актов, изданных НКФР за период 2016–2017 гг., в связи с акционерами, не соответствующими принципам fit&proper, и ввела временное специальное управление, назначив исполнительным органом SA Moldasig аудиторскую компанию SRL Confidențial – Audit; полномочия совета общества были переданы аудиторской компании SRL Altimeea, делегировав в их управление пакет новых акций в количестве 450 100 единиц.

Отметим, что указанные аудиторские компании осуществляют управление в Moldasig SA, значительно отступая от императивных требований Закона №407/2006 о страховании.

Надо отметить, что 80% уставного капитала Moldasig SA до вынесения решения судом Кишинева, сектор Рышкань, (судья Олеся Цуркану) от 06.11.2020, находилось в управлении органа по надзору, согласно полномочиям, которыми орган наделен ст. 29 Закона №407/2006.

Судья Олеся Цуркану, помимо процедурных нарушений, допустила серьезное нарушение законодательства (императивных норм), применяемого в отношении

деятельности в сфере страхования и сферы деятельности органа по надзору, тем самым нарушив управление и надзор в области управления страховщика.

Суд проигнорировал доводы и доказательства, представленные органом по надзору, диаметрально противоположные решения в схожих случаях судебных исков, возбужденных Windon&Flanders (бывший акционер Asito SA) и Bellefond Invest Limited (бывший акционер Alliance Insurance Group SA) против решений НКФР, когда иски истцов об отмене выполнения административных актов были отклонены. Все изложенное в отношении судьи Олеси Цуркану указывает либо на отсутствие знаний или практики в сфере применения закона, в частности в сфере разрешения споров, либо на полное пренебрежение законодательством в сфере полномочий и ответственности НКФР в целом и в сфере страхования в частности (Закон №407/2006).

Обращаем внимание органов власти на то, что НКФР, обладая ограниченными возможностями реагирования в экстренном порядке, 10.11.2020 подала кассационную жалобу на Решение от 06.11.2020 (объявленное в пятницу в 18:00). Показателен и важен

тот факт, что, вопреки положению ст. 242 Административного кодекса (незамедлительно направляет), до сих пор (19.11.2020) дело, включая кассационную жалобу и решение суда, не было направлено на рассмотрение в Апелляционную палату.

Сложившаяся ситуация влечет неизбежные угрозы в виде автоматических и явных рисков, связанных с менеджментом/управлением компании Moldasig SA, так как введение судом специального управления в отсутствие необходимых оценок и вопреки требованиям к профессиональной подготовке, создает угрозу для корректного и пруденциального управления деятельностью страховщика. А так как компания занимает ключевые позиции среди страховщиков (ее рыночная доля превышает 15% в общем страховании, ей принадлежит более 25% всех чистых активов рынка по состоянию на 30.06.2020), это угрожает неопределенностью и нестабильностью всего сектора страхования.

Абстрагируясь от профильного законодательства (точнее, игнорируя его), указанные судебные инстанции проявляют нигилизм по отношению к органу по надзору и общественности, что еще гораздо хуже!

В связи с вышеизложенным Национальная комиссия по финансовому рынку со всем уважением просит власти/органы государства обратить на это внимание, чтобы не допустить:

- игнорирования судами нормативной базы в сфере регулирования и надзора на рынке страхования;
- пренебрежения статуса Национальной комиссии, наделенной «полномочиями принимать соответствующие решения, предоставлять льготы, осуществлять вмешательство, контроль, налагать запреты, дисциплинарные и административные взыскания» (основание: Закон №192/1998);
- нанесения ущерба финансам и репутации государства, вероятных убытков в случае «оправдания» несоответствующих акционеров/менеджмента на сумму в десятки и сотни миллионов;
- попустительства и позволения некоторым профессиональным участникам рынка страхования, которые сознательно управляют компаниями, быстро скатывающимися к банкротству, игнорировать жизненные интересы клиентов – получателей страховых услуг, причинив им ущерб.

Курс валют на 25.11.2020 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.1103
EUR	1	20.3227
UAH	1	0.6085
RON	1	4.1709
RUB	1	0.2238

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com

тел.: 022 22-12-87;

факс: 022 22-05-03

Подпишитесь на электронную версию Capital Market

Подписавшись на электронную версию Capital Market, вы получите доступ к электронной версии газеты на период действия абонемента.

Чтобы подписаться на электронную версию газеты Capital Market, нужно позвонить в редакцию (022 221287), или отправить электронное письмо на email ziarulcm@gmail.com.

Распоряжение НКФР (10.11.2020)

Extras

О некоторых пруденциальных мерах в отношении Moldasig SA

Для обеспечения целостности и безопасности активов Moldasig SA, защиты прав и интересов страхователей, соблюдения страховщиком законодательства в сфере страхования, в обстоятельствах, вытекающих из Решения суда Кишинева, сектор Рышкань, от 6 ноября 2020 года, которым было введено временное специальное управление в Moldasig SA, с отстранением от исполнения служебных полномочий управляющего и совета общества, а также с учетом, что назначение руководства предварительно утверждается органом по надзору и, соответственно, оно должно отвечать требованиям регулирующих норм в данной сфере, на основании ст. 1 части (1), ст. 3, ст. 8 пункта b), пункта g) и пункта t), ст. 9 части (1) пункта с), ст. 20 части (1), ст. 22 части (3) Закона №192/1998 о Национальной комиссии по финансовому рынку, ст. 1 и ст. 55 части (1) пункта с) Закона №407/2006 о страховании, Положения о требованиях к должностным лицам страховщиков/перестраховщиков и посредников в страховании и/или перестраховании (Приложение №3 к Постановлению НКФР 13/3/2008), пункта 9 подпункта 3) и пункта 14 Положения об организации и функционировании НКФР (Постановление НКФР №49/16/2018),

НАЦИОНАЛЬНАЯ КОМИССИЯ

ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ ПРИНЯЛА РЕШЕНИЕ:

1. Предписать Moldasig SA представить документы и информацию о предварительном одобрении лиц, делегированных Confidential-Audit SRL на ответственную должность в страховщике, и лиц, направленных Altimееа SRL для исполнения полномочий членов совета общества, согласно требованиям к

профессионализму и репутации (*fit&proper*), а также согласно условиям Положения о требованиях к руководству страховщиков/перестраховщиков и посредников в страховании и/или перестраховании (Приложение №3 к Постановлению НКФР от 13.03.2008).

2. Приостановить банковские операции на текущих и депозитных счетах Moldasig SA (IDNO 1002600053315), за исключением операций пополнения соответствующих счетов, выплат в бюджет (через казначейство) и операций, указанных в пункте 3 настоящего Распоряжения, до выдачи соответствующих разрешений для выполнения пункта 1.
3. Операции снятия денежных средств Moldasig SA осуществляются исключительно с предварительного согласия НКФР.
4. Уведомить Государственную налоговую службу и коммерческие банки о запретах, введенных для Moldasig SA.
5. Запретить осуществление сделок с активами страховщика без предварительного согласия Национальной комиссии по финансовому рынку, до выдачи соответствующего решения для выполнения пункта 1.
6. Уведомить ÎP Agentia Servicii Publice о запрете, введенном для Moldasig SA.
7. Остановить операции с новыми 450 100 простыми именными акциями Moldasig SA на счетах, открытых в системе SA Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.
8. Уведомить Depozitarul central unic al valorilor mobiliare SA о запрете, введенном в пункте 7.

Постановление НКФР (20.11.2020)

Extras

Об управлении Moldasig SA

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку, на основании Закона №407/2006 о страховании, в частности, исходя из требований к должностным лицам, констатирует, что с 09.11.2020 компания Moldasig SA не располагает должностными лицами – членами совета и исполнительным органом, которые соответствовали бы требованиям нормативных актов в сфере профессиональной деятельности.

Распоряжение НКФР №53/6-О от 10.11.2020 было проигнорировано и, соответственно, не выполнено субъектами аудита (Confidential-Audit SRL и Altimееа SRL), назначенными Решением суда Кишинева, сектор Рышкань, от 06.11.2020 (дело №3-2211/2020).

В результате в течение последних 10 дней компания Moldasig SA управляется вопреки букве и духу закона, и ситуация стала критической.

Такое положение вещей вызвало кризис доверия на рынке, один из банков, имевших ранее отношения с Moldasig SA, сообщил компании о расторжении договора во избежание рисков.

В такой ситуации НКФР заявляет о крайней необходимости предупредить угрозы, связанные с незаконным управлением активами субъекта.

В целях недопущения ухудшения ситуации и раздробления активов, а также чтобы не допустить невыплат

страхователям Moldasig SA, на основании ст. 1 части (1), ст. 3, ст. 8 п. b) и п. f), ст. 9 части (1) п. d) и п. g), ст. 20 части (1) и ст. 22 части (3) Закона №192/1998 о Национальной комиссии по финансовому рынку, ст. 1, ст. 31, ст. 422 и ст. 55 части (1) п. c) Закона №407/2006 о страховании, Закона №1134/1997, ст. 199 Гражданского кодекса, пункта 8 подпункта 17) и пункта 15 Положения об организации и функционировании НКФР (Постановление НКФР №49/16 от 01.11.2018),

НАЦИОНАЛЬНАЯ КОМИССИЯ

ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ РЕШИЛА:

1. Ввести временное специальное управление в Moldasig SA до выполнения пункта 1 Распоряжения НКФР №53/6-О от 10.11.2020.
2. Назначить Виорела Бырсану специальным управляющим Moldasig SA, наделив его всеми полномочиями и функциями для руководства, управления и контроля над компанией, согласно действующим профильным нормативным актам, в том числе исполнения прав и обязанностей органов руководства общества на время действия специального управления.

В связи с этим специальный управляющий получает контроль над обществом, с разрешением неограниченного доступа к активам, помещениям, документам, отчетам, реестрам и любой другой информации страховщика.

Парламент принял в окончательном чтении законопроект о добровольных пенсионных фондах

В пятницу, 20 ноября, Парламент принял во втором чтении законопроект, регулирующий порядок учреждения и функционирования добровольных пенсионных фондов в Молдове.

Закон содержит требования к организации и учреждению фондов, лицензированию администраторов факультативных пенсионных фондов и осуществляемой ими деятельности, правила о депозитариях факультативных пенсионных фондов, устанавливает полномочия Национальной комиссии по финансовому рынку как органа по надзору за такими фондами.

Управление активами добровольных пенсионных фондов может осуществлять пенсионное общество или субъект финансового сектора при условии получения лицензии.

Согласно законопроекту, система добровольных пенсий не ограничивает участие лиц в зависимости от возраста или размера взноса, а присоединение к добровольному пенсионному фонду является личным выбором.

Законопроект содержит нормы надзора и вмешательства НКФР для защиты интересов участников пенсионных фондов. Чтобы ограничить риски и обеспечить финансовое оздоровление добровольного пенсионного фонда, установлены меры вмешательства и наказания.

Документ предусматривает разработку законопроекта о Фонде гарантирования вкладов в факультативную пенсионную систему, чью деятельность будет регулировать и управлять НКФР, а его целью станет компенсация убытков участников и бенефициариев добровольных пенсионных фондов, если управляющие фондом не смогут это сделать.

Национальная комиссия по финансовому рынку взяла под управление компанию Moldasig SA

Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР), выявив нарушения и действия, противоречащие требованиям корпоративного управления, в компании Moldasig SA, которая с 9 ноября управляется двумя аудиторскими компаниями по решению суда от 6 ноября, приняла 20 ноября Постановление по этому вопросу.

Установив, что делегированные для управления представители компаний Confidential-Audit SRL и Altimееа SRL «не соответствуют требованиям, установленным регулирующим органом», игнорируют Распоряжение НКФР №53/6-О от 10.11.2020, регулятор (НКФР), в целях предупреждения ухудшения финансовой безопасности и раздробления активов, а также чтобы не допустить прекращения выплат страхователям Moldasig SA, принял решение «*ввести временное специальное управление в Moldasig до выполнения пункта 1 Распоряжения НКФР №53/6-О от 10.11.2020, и назначить специального управляющего*».

20.11.2020

Заявление для общественности

Национальная комиссия по финансовому рынку выражает несогласие с тем, как компания Confidential-Audit SRL оспаривает решение органа по надзору, представив заявление, написанное «на коленке», что является проявлением крайнего неуважения не только по отношению к регулятору, но и в целом к государству.

Орган по надзору считает, что такие подрывные действия «сржиссированы невидимой рукой». Эти провокации – не что иное как вызов государственным учреждениям, национальной безопасности, здравому смыслу и обществу в целом.

Это первая попытка проверить стойкость госучреждений. Следующими мишенями станут системные банки, занимающие серьезные позиции на финансовом рынке.

Соответственно, данные меры представляют серьезную угрозу «затяжной борьбы», которая повлечет за собой ощутимый урон в финансовом и репутационном плане и будет иметь катастрофические последствия на национальном и международном уровне.

В связи с этим Национальная комиссия по финансовому рынку – орган центрального публичного управления, «осуществляющий регулирование и лицензирование деятельности участников небанковского финансового рынка, а также надзор за соблюдением ими законодательства, и наделенный полномочиями принимать соответствующие решения, предоставлять льготы, осуществлять вмешательство, контроль, налагать запреты, дисциплинарные и административные взыскания», обращает внимание общественности на возможные последствия, неблагоприятные для безопасности и микро- и макроустойчивости. Сектор страхования является всего лишь пробным камнем, настоящая цель таких действий – банковский сектор и дестабилизация финансового сектора в целом.

20.11.2020

Заявление для прессы в связи с ситуацией с Moldasig SA

В связи с информацией, появившейся недавно в общественном пространстве, Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) разъясняет следующее по существу вопроса.

Во-первых, гражданин В. Платон не являлся и не является «акционером» в нынешней (Moldasig SA) и бывших страховых компаниях Asito SA и Alliance Insurance Group. Таким образом, его «требования» лишены юридической основы.

Во-вторых, специальное управление, введенное НКФР в июле 2019 года в Moldasig SA, а также последующее руководство данной компании помогло успешно за короткое время навести порядок в операционной деятельности, осуществляя корректное и ответственное управление, в том числе приняв твердые меры в сфере возврата средств, взятых в кредит по решению прежних управляющих. Были направлены обращения в Генеральную прокуратуру, Антикоррупционную прокуратуру, Высший совет магистратуры, однако рассмотрение судебными инстанциями заявлений руководства компании во втором квартале 2019 года постоянно срывалось, и до сих пор дело не рассмотрели.

В связи с этим Национальная комиссия по финансовому рынку подтверждает свою позицию в отношении «дела» Moldasig SA, призывая власти и соответствующие органы обратить внимание на ситуацию, и считает в высшей степени необходимым создать **кризисную ячейку**.

Примечание: Начиная с пятницы, 20 ноября, НКФР физически мешают выполнять функции органа небанковского надзора по специальному управлению в компании Moldasig SA, что делает невозможным применение закона.

23.11.2020

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередных заседаний от 23-24 ноября 2020 года Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

I. РЕГУЛИРОВАНИЕ

- Внес изменения в Положение о раскрытии информации эмитентами ценных бумаг, утвержденное Постановлением НКФР №71/1/2019, вследствие необходимости упрощения порядка сдачи отчетности для эмитентов, чьи ценные бумаги участвуют в сделках вне регулируемого рынка и/или многосторонней торговой системы (МТС), исходя из предпосылки получения финансовых отчетов эмитентов этой категории (около 1100 обществ) в электронной форме от Национального бюро статистики, а также в целях устранения несоответствий, выявленных в процессе применения Положения в течение второго отчетного периода. Проект будет представлен на публичное обсуждение и одобрение органами власти и заинтересованными сторонами.

- Принял проект Положения о рейтинговых кредитных агентствах, устанавливающего требования к регистрации, надзору и деятельности рейтинговых кредитных агентств, в том числе условия присвоения и опубликования кредитного рейтинга, правила организации и порядок деятельности рейтинговых кредитных агентств. Проект Положения предусматривает условия регистрации рейтингового кредитного агентства, начиная с подробного изложения формы и содержания информации, которую должен представить заявитель на регистрацию в НКФР, и заканчивая нормами, относящимися к Публичному реестру НКФР, где будут проводиться записи о регистрации и исключении рейтинговых кредитных агентств.

II. АВТОРИЗАЦИЯ

- Разрешил допуск к торгам на регулируемом рынке ценных бумаг, выпущенных SA CTC ALFA, с условием выполнения всех требований, предусмотренных Правилами регулируемого рынка.

- Одобрил заявление об обязательном отзыве, направленное акционерам SA MICRON оферентом SOS SMILE

ASSETS SRL, предметом которого являются 18 284 протых именных акций, выпущенных SA MICRON.

- Разрешил реорганизацию SA SPERANȚA-TC путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

- Утвердил цены продажи в соответствии с актами переоценки ценных бумаг, которыми владеют доверительные управляющие BV FIDUCIAR INVEST SA, ECON-RENAȘTERE SA и COMPANIA FIDUCIARĂ A FERVIARILOR SA, и которые предлагаются на продажу в порядке, установленном законом.

- Одобрил исключение из Государственного реестра юридических лиц AEI CIȘMEA из села Кэрнэцень, Каушанского района, в результате ликвидации.

- Переоформил лицензии AEI VICTORIA-SĂRATENII VECHI на право осуществления деятельности как ссудо-сберегательной ассоциации, путем замены приложения к лицензии с включением филиала №04 SELIȘTE с юридическим адресом: MD-3545, г. Оргеев, с. Селиште.

- Разрешил государственную регистрацию учреждения OCN ELEMENTRO INVESTMENTS SRL (утверждено решением единственного пайщика №1 от 15.05.2020).

III. НАДЗОР

- Во избежание регистрации гарантийных требований в Системе онлайн-выдачи Guarantee-Call, принадлежащей Совету бюро в Брюсселе, исходя из обстоятельств, вытекающих из Решения Кишиневского суда (сектор Центр) от 30.10.2020 о введении периода наблюдения за дебитором SA MOLDOVA-ASTROVAZ SA, орган по надзору распорядился «предписать Национальному бюро страховщиков автотранспортных средств принять обязательства по страховым договорам «Зеленая карта», заключенным MOLDOVA-ASTROVAZ SA, с выплатой возмещений за ущерб, причиненный держателями страховых полисов «Зеленая карта», выданным страховщиком, в соответствии с Генеральным регламентом Совета бюро».

- Вынес предупреждение и повторное предписание управляющим OCN MEGA CREDIT SRL и OCN ZANDCOM SRL представить в течение трех рабочих дней специальные отчеты за III квартал 2020 года. Также НКФР приняла решение приостановить банковские операции на текущих и депозитных счетах двух субъектов до их соответствия требованиям законодательства.

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. «О Национальной комиссии по финансовому рынку», Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

BC „Moldindconbank” SA, sec. Centru, Chișinău

Банковский код MOLDM2X309; Фискальный код 1007601001293

Банковский счет IBAN – MD19ML00000022519093768

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель:

Instituția Publică Ediția Periodică CAPITAL MARKET

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель:

Национальная Комиссия по финансовому рынку

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI00002224911050MDL

BC „Victoriabank”, SA., fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств „Moldpres” и „InfoMarket”.

Статьи, помеченные знаком ■, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах „Capital Market”, отражает точку зрения его автора,

которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии „Edit Tipar Grup” SRL

Говорят, что согласно стратегиям в сфере сельского хозяйства, фруктовые сады полны изобилия и находятся вне всякой опасности, поля ломаются от пшеницы, и вообще полным-полно орехов и винограда. Нет, отвечаем мы, так как такие стратегии и разные программы не имеют смысла, если в конце сбора урожая дела идут не лучше, чем в начале этого периода.

Недавно Правительство приняло Программу развития садоводства на 2021–2025 годы и План действий по ее реализации.

Прежде чем наметить путь развития садоводства на ближайшие пять лет, в документе описана сложившаяся ситуация. В нем говорится, что в садоводстве отмечается рост «объема производства и экспорта в результате усилий сельскохозяйственных производителей и поддержки государства путем внедрения политики субсидирования». Главными двигателями роста в этом секторе стали географическое расположение, благоприятные климатические условия, преимущества отношений с Европейским союзом в рамках Соглашения об ассоциации, в том числе Углубленной и всеобъемлющей зоны свободной торговли, относительно дешевая рабочая сила, льготы Правительства, предоставляемые с помощью политики субсидирования.

В принципе, источник роста остались прежними, разве что больше внимания уделяется внутреннему потреблению. Согласно принятому Правительством документу, «потребление на душу населения фруктов и овощей выросло на 16% с 2014 по 2018 годы, достигнув 168,1 кг, что выше минимума, рекомендованного Всемирной организацией здравоохранения – 144 кг. Все же, потребление садоводческой продукции населением дает возможность дальнейшего роста, в частности, при помощи доступа к продуктам не в сезон и увеличения присутствия местной продукции на полках торговых сетей, что приведет к сбалансированному развитию сектора».

Основной расчет идет на экспорт, так как объем экспорта свежих и переработанных овощей и фруктов составил 12,4% (в 2017 году) в совокупном экспорте, а это значительная для Молдовы доля.

Программа развития садоводства вселяет оптимизм

Прогнозы развития сектора остаются положительными еще с 2014 года, за небольшим исключением в виде сокращения засеянных площадей или сохранения еще на пять лет нынешних площадей под выращивание овощей.

Но сокращение площадей под косточковые фрукты не является следствием снижения интереса к ним. Наоборот, яблоневые сады увеличили производительность в результате внедрения новых технологий, в том числе замены старых садов интенсивными и сверхинтенсивными садами. Прогнозируется, что в 2025 году площадь таких садов составит 48 тыс. га (около 60 тыс. га в 2015 году), хотя ожидаемый урожай составляет около 900 тыс. тонн. А ведь в 2015 году урожай, собранный с большей площади, составлял всего 377 тыс. тонн.

Площади, отведенные под столовый виноград, останутся практически неизменными – 20,5 тыс. га в 2014 году и 20,7 тыс. га – в 2025 году. Разница заключается в технологиях и применении современных сортов, что позволит получить урожай в

размере 195 тыс. тонн. Это на 100 тыс. тонн или на 62% больше, по сравнению с прошлым годом.

Орех является важной статьёй экспорта сектора. В утвержденной программе прогнозируется значительный рост до 2025 года. «Производство орехов постоянно растет, как и годовое потребление. С 2014 по 2018 годы в Молдове орехом засеяли большие площади (в год около тысячи гектаров), что приведет к росту до 2025 года производства ореха на 70,3% (14,1 тыс. тонн) по сравнению с 2019 годом. Кроме того, орех пользуется хорошим спросом на рынке, и в Молдове есть все условия для получения стабильного урожая ореха».

В документе говорится, что «гармоничное развитие сектора производства фруктов в Молдове с 2017 по 2025 годы связано с увеличением холодильных мощностей в размере 338 тыс. тонн». Это следствие того, что рынки перенасыщены фруктами, и выходом тут является отложить экспорт на холодное время года. Показатели роста в таком случае внушают определенный оптимизм.

В 2014 году в холодильниках хранилось 165 тыс. тонн фруктов, в 2025 году ожидается, что их мощность составит 405 тыс. тонн, что составляет примерно половину совокупного урожая фруктов с косточками. В 2014 году в холодильниках хранилось 32 тыс. тонн столового винограда, а в 2025 году ожидается увеличение до 90 тыс. тонн.

Очевидно, что перемены в этом секторе требуют принятия комплексных мер, таких как создание инфраструктуры, вложение инвестиций в приобретение сельхозтехники, усиление процессов после сбора урожая, орошение, образование и наука, постоянный мониторинг рынков, субсидирование сельского хозяйства и многое другое. Серьезный подход позволит точно определить результат внедрения программы. Прогнозируется, что совокупная валовая прибыль сектора в 2021–2025 годы составит 35 млрд 314,8 млн леев, что в 2025 году будет на 71,4% больше, по сравнению с 2019 годом. Рост может быть достигнут за счет модернизации технологий, грамотного маркетинга и диверсификации экспорта. Это соответствует показателю среднего роста в 5,9% добавленной стоимости в секторе, то есть превышает прогнозируемый темп роста национального ВВП.

Отталкиваясь от понимания, что садоводство создает рабочие места в сельской местности, авторы документа указывают, что фонд заработной платы поденщиков составляет 35,545 млн леев на период с 2021 по 2025 годы. Что касается экономической эффективности сектора, то на один лей субсидий в 2021–2025 годах дополнительно будет получено 12,6 лей.

Очевидно, что принятая программа предусматривает фактор случайности и не может заменить ежедневную повестку дня работы Кабинета министров. Но она может служить своего рода картой, с помощью которой можно заранее узнать, что происходит в отрасли из года в год.

Константин ОЛТЯНУ

Moldova Business Week – 2020: Инвестиции во время кризиса

Инвестиции во время кризиса. Хорошая возможность или риск, которого надо избегать? Сколько, во что и как инвестируют в это время? Привлечение инвестиций в сложные времена является критически важным для экономики, так как перспективы экономического роста пострадали во время эпидемиологического кризиса.

Кризис приносит и возможности, которыми надо пользоваться. Но как? О чем идет речь? Ясно одно – когда мы говорим об инвестициях, то говорим о будущем, о перспективах. Что можно сделать сегодня, чтобы получить больше завтра? Этим вопросом задались участники самого крупного экономического форума страны Moldova Business Week – 2020, прошедшего 19 и 20 ноября в Кишиневе.

Несмотря на пандемию, запреты во всем мире и онлайн-формат проведения мероприятия, количество его участников впечатляет. Цифры говорят сами за себя. Зарегистрировано более 1 200 человек – это инвесторы, предприниматели, импортеры и финансисты (включая представителей 500 компаний) из 70 стран, таких как Куба, Бразилия, Никарагуа, Филиппины, Япония и прибалтийские страны. Известные международные эксперты обсудили новые глобальные экономические тенденции, возможности стратегических отраслей, дающих прибыль и обладающих инвестиционными возможностями. На таких форумах не подписывают договоры, но представляют страны, условия бизнеса и инвестирования, законодательство, а бизнесмены завязывают отношения с вероятными деловыми партнерами.

В ходе VII форума Moldova Business Week представители государства и партнеров по развитию страны подтвердили, что Молдова является открытым и привлекательным для инвестиций государством, власти продолжают создавать условия для стабильного и устойчивого экономического роста, открывающего еще больше возможностей и для инвесторов, и для бизнесменов.

В такое время некоторые опасаются инвестировать, но другие видят возможность пересмотреть стратегии и адаптировать их к новой реальности. «Пандемия нас не остановила. Наоборот, начала работу платформа, с помощью которой иностранные инвесторы могут связаться с молдавскими компаниями, начать партнерские отношения. Создана группа экспертов, в том числе с участием иностранных инвесторов в Молдове, чтобы помочь деловому сообществу пережить кризис, оказывается поддержка продвижения молдавской продукции через торговые платформы и международные ярмарки, что увеличило экспорт более чем на 33 млн евро. Мы приняли участие в открытии пяти новых инвестиционных проектов», – заявила на открытии форума генеральный директор Агентства по инвестициям Родика Вербеюк. Эта организация преобразует запреты, введенные во время пандемии, в новые возможности.

Крайне важна и поддержка Правительства, оказываемая предпринимателям, как финансового характера, так и путем создания среды, благоприятствующей бизнесу и инвестициям. «Стимулирование экономического роста и развития, мотивирование деловой среды, непрерывное улучшение инвестиционного климата согласно высочайшим стандартам, продвижение успешного сельского хозяйства и промышленности с высокой добавленной стоимостью, обеспечение хорошо оплачиваемых рабочих мест, создание условий для производства конкурентоспособных

товаров – вот ключевые задачи Правительства Молдовы», – заявил премьер-министр Ион Кику. Премьер привел пример IT Park, признанного в мире как самая удачная модель поддержки экономической деятельности. Экспорт услуг в этой сфере постоянно растет примерно на 40-50% за последние три года. Кику отметил и 18 промышленных платформ, которые будут созданы, а также и другие проекты.

Инициативы по развитию деловой среды, привлечение инвестиций и создание рабочих мест поддерживают и партнеры по развитию.

В 2019 году 1937 компаний Молдовы экспортировали товары и услуги в страны ЕС, то есть их число выросло за последние пять лет на 48%. Об этом сообщил глава делегации ЕС в Молдове Петер Михалко. Несмотря на пандемию, эта тенденция сохранилась и в этом году. С момента вступления в силу Соглашения о свободной торговле, прямые иностранные инвестиции ЕС в Молдову постоянно увеличивались и даже удвоились, добавил П. Михалко. «Чтобы сохранить эту тенденцию, чтобы Молдова получала иностранные инвестиции, очень важен деловой климат, законодательная предсказуемость, стабильность, а также наличие правового государства. Благодаря Соглашению об ассоциации с ЕС и Соглашению о свободной торговле Молдова располагает самыми современными инструментами для привлечения инвестиций и увеличения внутренних инвестиций».

«Вопреки пандемии, наши приоритеты в сфере бизнеса в Молдове не изменились, особое внимание мы уделяем развитию двусторонней торговли и инвестициям. Мы связываем молдавские компании и инвесторов с международными партнерами, привлекая капитал и ресурсы для развития бизнеса, расширения рынков, повышения рентабельности и продвижения молдавских товаров в мире», – отметил в свою очередь посол США в Молдове Дерек Хоган.

Многие выступавшие отмечали, что Молдова – «безопасное место» для бизнеса и инвестиций. Международные эксперты, однако, считают, что есть еще резервы, которые требуют освоения для повышения конкурентоспособности. Американский физик-теоретик, писатель, футуролог, профессор Микио Каку сравнил Молдову с «ракетой, которая готова к запуску, но еще не совсем, хотя и обладает всем необходимым». Чтобы быстрее добраться до светлого экономического будущего, «Молдова должна снизить налоги и требования к компаниям, поддерживать молодежь и, самое главное, заниматься развитием науки и технологий, которые являются двигателем процветания», – считает М. Каку.

Непальский бизнесмен и филантроп Бинод Чаудхари отметил, что был впечатлен «сектором IT, который с 2005 года вырос в 40 раз». Он рекомендовал инвесторам, намеревающимся работать в Молдове, «уделить дополнительное внимание таким отраслям, как сельское хозяйство и пищевая про-

мышленность, энергетика, виноделие, IT, туризм, легкая промышленность, транспорт и автомобилестроение».

Что можно сделать для привлечения большего объема инвестиций в таких сложных условиях? «Молдове надо сосредоточиться на стимулировании услуг, дополняющих постинвестиционную деятельность (административные, операционные, стратегические), и не только для их поддержки, но и для того чтобы убедить реинвестировать тех, кто уже знаком с климатом», – уверен Массимо Мелони, эксперт в сфере инвестиций ЮНКТАД. Вторых, по его мнению, «в Молдове уже есть достаточно привлекательный режим свободных экономических зон, которые в это время можно преобразовать в многофункциональные зоны, основанные на инфраструктурных выгодах и бизнес-льготах. В-третьих, нужно направить усилия на привлечение инвестиций в проекты, которые помогут стране достичь целей в сфере цифровизации. И, не в последнюю очередь, надо улучшить общий инвестиционный климат с акцентом на профильное законодательство».

По мнению эксперта по промышленному развитию ЮНИДО Стефана Кратца, «в Молдове многие сегменты могут получить инвестиции, которые осуществятся с намерением вызвать социальную отдачу, а не только дать прибыль. Такой отраслью может стать IT, где можно эффективно использовать ресурсы, дать желаемый социальный и экологический результат. Другой интересный сектор для инвесторов – органическое сельское хозяйство, ведь в Молдове используется только 4% орошаемых земель в этих целях».

«Цифровое пространство – это будущее Молдовы. Мы приглашаем инвесторов к партнерству, чтобы достичь общей цели – процветающей экономики в Молдове. Что касается возможностей инвестирования, то я бы отметил в первую очередь инвестиции в молодежь, их настрой и мотивация заслуживают самого пристального внимания. Далее можно отметить такие отрасли, как винный туризм, сектор IT, которые быстро становятся частью достояния Республики Молдова. И в-третьих, заслуживает внимания творческая сфера», – отметил Скотт Хокландер, директор миссии USAID Moldova.

1200 участников со всего мира приняли участие в питчинг-сессии, в ходе которой десятки компаний стратегических отраслей экономики представили свой инвестиционный профиль и предложения иностранным инвесторам о заключении партнерства.

На форуме свой инвестиционный профиль представили компании IT, из сферы электроники, моды и сельского хозяйства. Супербренды «Сделано в Молдове» поделились опытом своего глобального роста.

Спад и кризис – это время выхода из зоны комфорта, что может стать хорошим уроком. Форум Moldova Business Week – 2020 наилучшим образом доказал это.

Влад БЕРКУ

Парламент внес изменения в законы, касающиеся деятельности Национального банка

Парламент принял в двух чтениях законопроект об усилении целостности и безусловности решений Национального банка Молдовы (НБМ) в области денежно-кредитной политики, регулирования и банковского надзора, сообщает МОЛДПРЕС.

Поправки были внесены в Закон о Национальном банке Молдовы, Уголовный кодекс, Уголовно-процессуальный кодекс, Гражданский процессуальный кодекс, Закон о санации банков и Закон о деятельности банков.

Основные положения проекта касаются ответственности за ущерб, причиненный незаконным административным актом НБМ, механизма определения размера причиненного материального ущерба, порядка привлечения к ответственности членов руководящих органов НБМ.

Проект был разработан Национальным банком Молдовы и улучшает положения, касающиеся основы устранения несоблюдения требований акционеров в банковском секторе, режима компенсации за ущерб, причиненный документами, выпущенными НБМ, и теми, которые связаны с автономией и подотчетностью банковского регулятора.

Утверждение проекта является частью обязательств в рамках Программы Правительства Республики Молдова и Международного валютного фонда.

При Торгово-промышленной палате открылся Центр медиации

В Кишиневе при Торгово-промышленной палате (ТПП) открылся Центр медиации. Его открытие стало возможным благодаря поддержке Международной организации по развитию права (IDLO) в партнерстве с Европейским банком реконструкции и развития (ЕБРР) и при финансовой поддержке Агентства США по международному развитию (ЮСАИД), передает МОЛДПРЕС.

Центр должен стать одним из наиболее заметных участников в области медиации в Республике Молдова, предоставляя высококачественные услуги по медиации и обучению будущих медиаторов и практиков, помогая тем самым находить более быстрые, дешевые и более удобные альтернативы для разрешения споров, сообщили в ТПП.

«С момента основания Центра медиации при ТПП мы стали организацией, которая поддерживает бизнес-среду и граждан Молдовы в урегулировании коммерческих конфликтов. Теперь, после ремонта нового здания, мы также можем внести свой вклад в качественное начальное и непрерывное обучение тех, кто хочет быть медиатором и продвигать посредничество в Республике Молдова», – сказал председатель Торгово-промышленной палаты Серджиу Хара.

«Молдове крайне важно привлекать устойчивые и здоровые инвестиции. Мы надеемся, что новый Центр медиации станет пространством, предназначенным для восстановления хороших отношений», – отметил руководитель программы IDLO Любомир Петрулеску.

Открытие Центра медиации вписывается в проект «Молдова: коммерческая медиация и арбитраж (этап IV)», цель которого – улучшить инвестиционный климат в Республике Молдова, упростив использование коммерческой медиации и арбитража на национальном уровне.

Назначен новый глава Агентства по развитию и модернизации сельского хозяйства

Новым главой Агентства по развитию и модернизации сельского хозяйства (ADMA) стал бывший госсекретарь Министерства сельского хозяйства Максим Попов, передает МОЛДПРЕС.

Новый исполняющий обязанности директора агентства Максим Попов был госсекретарем Министерства сельского хозяйства и регионального развития, отвечал за политику в области охраны окружающей среды и природных ресурсов, был назначен постановлением Правительства в марте 2020 года. Ранее он занимал должность главы кабинета профильного министра.

Министр сельского хозяйства, регионального развития и окружающей среды Ион Пержу на встрече с сотрудниками ADMA отметил, что у Максима Попова «большой опыт управления проектами, он будет способствовать реализации политики и стратегических целей учреждения».

Максим Попов начал свою деятельность в государственном секторе в 2012 году, работая помощником в секретариате Парламента Республики Молдова. Ранее он был экспертом в области агропродовольственного сектора и продвижения экспорта в рамках Проекта Всемирного банка по повышению конкурентоспособности (UIPAC), работал в Государственной канцелярии. Окончил Экономическую академию в Бухаресте, получил степень магистра.